

USTAWA

z dnia 26 stycznia 1982 r.

Karta Nauczyciela

(Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, Nr 170, poz. 1218 i Nr 220, poz. 1600 oraz z 2007 r. Nr 17, poz. 95)

ogłoszono dnia 8 czerwca 2006 r.
obowiązuje od dnia 1 lutego 1982 r.

historia od dnia 7 lipca 2003 r.

Mając na względzie doniosłą rolę oświaty i wychowania w Rzeczypospolitej Polskiej, pragnąc dać wyraz szczególnej randze społecznej zawodu nauczyciela zgodnie z potrzebami i oczekiwaniami, otwierając niniejszą ustawą drogę do dalszych uregulowań prawnych systemu edukacji narodowej, stanowi się, co następuje:

Rozdział 1 Postanowienia wstępne

Art. 1. 1. Ustawie podlegają nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w:

- 1) publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz zakładach kształcenia i placówkach doskonalenia nauczycieli działających na podstawie [ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty](#), z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 1a oraz pkt 2 lit. a;
- 2) zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich oraz rodzinnych ośrodkach diagnostyczno-konsultacyjnych działających na podstawie [ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich](#);
- 3) (uchylony);
- 4) publicznych kolegiach pracowników służb społecznych.

1a. Ustawie podlegają również [nauczyciele](#), wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni zatrudnieni przed dniem wejścia w życie [ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw](#) w publicznych placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych działających na podstawie ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 1998 r. Nr 64, poz. 414, z późn. zm.).

2. Ustawie podlegają również, w zakresie określonym ustawą:

- 1) nauczyciele mianowani lub dyplomowani zatrudnieni na stanowiskach, na których wymagane są kwalifikacje pedagogiczne, w:
 - a) urzędach organów administracji rządowej,
 - b) kuratoriach oświaty,
 - c) specjalistycznej jednostce nadzoru,
 - d) Centralnej Komisji Egzaminacyjnej oraz okręgowych komisjach egzaminacyjnych,
 - e) organach sprawujących nadzór pedagogiczny nad zakładami poprawczymi, schroniskami dla nieletnich, rodzinnymi ośrodkami diagnostyczno-konsultacyjnymi oraz [szkołami](#) przy zakładach karnych;
- 1a) [nauczyciele](#) zatrudnieni w publicznych [szkołach](#) i szkolnych punktach konsultacyjnych przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) [nauczyciele](#) zatrudnieni w:
 - a) przedszkolach publicznych, [szkołach](#) i placówkach prowadzonych przez osoby fizyczne oraz osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego,
 - b) przedszkolach niepublicznych, niepublicznych placówkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz [szkołach](#) niepublicznych o uprawnieniach [szkół](#) publicznych;
- 3) [nauczyciele](#) urlopowani na podstawie przepisów [ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych](#);
- 4) pracownicy zatrudnieni u pracodawców niewymienionych w ust. 1 i 1a oraz ust. 2 pkt 1-3, pełniący funkcję instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz kierowników praktycznej nauki zawodu, posiadający kwalifikacje

określone dla nauczycieli praktycznej nauki zawodu oraz wykonujący pracę dydaktyczną i wychowawczą w wymiarze przewidzianym dla tych nauczycieli;

5) pracownicy zatrudnieni w Ochotniczych Hufcach Pracy na stanowiskach wychowawców, pedagogów oraz na stanowiskach kierowniczych, posiadający kwalifikacje, o których mowa w [art. 9](#) ust. 1 pkt 1, wykonujący pracę dydaktyczną i wychowawczą co najmniej w połowie obowiązującego ich czasu pracy.

Art. 2. Przepisów ustawy, z wyjątkiem [art. 59](#), nie stosuje się do żołnierzy w czynnej służbie wojskowej oraz funkcjonariuszy Policji i pożarnictwa:

1) zajmujących stanowiska [nauczycieli](#) w [szkołach](#) i placówkach oświatowo-wychowawczych wojskowych i resortu spraw wewnętrznych i administracji;

2) wyznaczonych do wykonywania zadań poza wojskiem i resortem spraw wewnętrznych i administracji na stanowiskach wymienionych w [art. 1](#).

Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

1) nauczycielach bez bliższego określenia - rozumie się przez to nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w przedszkolach, szkołach i placówkach wymienionych w [art. 1](#) ust. 1 i 1a;

2) szkołach bez bliższego określenia - rozumie się przez to przedszkola, szkoły i placówki oraz inne jednostki organizacyjne wymienione w [art. 1](#) ust. 1 i 1a;

3) stażu - rozumie się przez to okres zatrudnienia nauczyciela w przedszkolach, szkołach, placówkach i innych jednostkach organizacyjnych, o których mowa w [art. 1](#) ust. 1 i 1a oraz ust. 2 pkt 2, w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, rozpoczętego i realizowanego w trybie i na zasadach określonych w przepisach [rozdziału 3a](#), z tym że w przypadku nauczycieli, o których mowa w [art. 9e](#) ust. 1-3, równoważny z odbywaniem stażu jest odpowiednio okres zatrudnienia na tych stanowiskach lub czas urlopowania lub zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy;

4) związkach zawodowych - rozumie się przez to związek zawodowy, którego członkiem jest nauczyciel, a jeżeli nauczyciel nie jest członkiem żadnego związku, to związek zawodowy zrzeczający nauczycieli wskazany przez nauczyciela;

5) ustawie o systemie oświaty - rozumie się ustawę, o której mowa w [art. 1](#) ust. 1 pkt 1;

6) stopniu naukowym doktora - rozumie się przez to także stopień doktora sztuki.

Art. 4. 1. Zasady współdziałania w dziedzinie oświaty i wychowania organów administracji rządowej (organów jednostek samorządu terytorialnego) ze [związkami zawodowymi](#) zrzeczającymi [nauczycieli](#), nieustalone w [ustawie o związkach zawodowych](#), określają [porozumienia zawierane przez odpowiednie organy administracji rządowej \(organy jednostek samorządu terytorialnego\) z organami właściwego szczebla tych związków](#).

2. Rozporządzenia i zarządzenia przewidziane ustawą podlegają uzgodnieniu ze [związkami zawodowymi](#) zrzeczającymi [nauczycieli](#).

Art. 5. (uchylony).

Rozdział 2 Obowiązki nauczycieli

Art. 6. [Nauczyciel](#) obowiązany jest rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami [szkoły](#): dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą; wspierać każdego ucznia w jego rozwoju oraz dążyć do pełni własnego rozwoju osobowego. [Nauczyciel](#) obowiązany jest kształcić i wychowywać młodzież w umiłowaniu Ojczyzny, w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka; dbać o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów.

Art. 6a. 1. Praca [nauczyciela](#), z wyjątkiem pracy nauczyciela stażysty, podlega ocenie. Ocena pracy [nauczyciela](#) może być dokonana w każdym czasie, nie wcześniej jednak niż po upływie roku od dokonania oceny poprzedniej lub oceny dorobku zawodowego, o której mowa w [art. 9c](#) ust. 6, z inicjatywy dyrektora [szkoły](#) lub na wniosek:

- 1) [nauczyciela](#);
- 2) organu sprawującego nadzór pedagogiczny;
- 3) organu prowadzącego [szkołę](#);
- 4) rady [szkoły](#);
- 5) rady rodziców.

2. Dyrektor [szkoły](#) jest obowiązany dokonać oceny pracy [nauczyciela](#) w okresie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia złożenia wniosku, z zastrzeżeniem terminu określonego w ust. 1.

3. (uchylony).

4. Ocena pracy [nauczyciela](#) ma charakter opisowy i jest zakończona stwierdzeniem uogólniającym:

- 1) ocena wyróżniająca;
- 2) ocena dobra;
- 3) ocena negatywna.

5. Oceny pracy [nauczyciela](#) dokonuje dyrektor [szkoły](#), który przy jej dokonywaniu może zasięgnąć opinii samorządu uczniowskiego.

6. Oceny pracy dyrektora [szkoły](#) oraz [nauczyciela](#), któremu czasowo powierzono pełnienie obowiązków dyrektora [szkoły](#), dokonuje:

- 1) organ sprawujący nadzór pedagogiczny w porozumieniu z organem prowadzącym [szkołę](#), jeżeli organ prowadzący [szkołę](#) nie sprawuje nadzoru pedagogicznego;
- 2) organ prowadzący [szkołę](#), jeżeli równocześnie sprawuje nadzór pedagogiczny nad [szkołą](#).

7. Organy, o których mowa w ust. 6, dokonują oceny pracy dyrektora [szkoły](#) po zasięgnięciu opinii rady [szkoły](#) i zakładowych organizacji związkowych działających w tej [szkole](#). Przy ocenie pracy dyrektora przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

8. Ocenę pracy ustala się po zapoznaniu [nauczyciela](#) z jej projektem oraz wysłuchaniu jego uwag i zastrzeżeń.

9. Od ustalonej oceny pracy, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, przysługuje:

- 1) [nauczycielowi](#) - prawo wniesienia odwołania, za pośrednictwem dyrektora [szkoły](#), do organu sprawującego nadzór pedagogiczny nad [szkołą](#);
- 2) dyrektorowi [szkoły](#) oraz [nauczycielowi](#), któremu czasowo powierzono pełnienie obowiązków dyrektora [szkoły](#) - prawo złożenia wniosku o ponowne ustalenie oceny jego pracy do organu, który tę ocenę ustalił.

10. Organ, o którym mowa w ust. 9, powołuje w celu rozpatrzenia odwołania lub wniosku zespół oceniający. Od oceny dokonanej przez zespół oceniający nie przysługuje odwołanie.

11. (uchylony).

12. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, a w stosunku do nauczycieli szkół artystycznych, zakładów poprawczych, schronisk dla nieletnich, rodzinnych ośrodków diagnostyczno-konsultacyjnych, placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz ośrodków adopcyjno-opiekuńczych odpowiednio - minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego oraz Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania, określają, w drodze rozporządzeń, [kryteria i tryb dokonywania oceny pracy nauczyciela, tryb postępowania odwoławczego oraz skład i sposób powoływania zespołu oceniającego](#).

13. Praca [nauczyciela](#) zatrudnionego w przedszkolu, placówce lub szkole, o których mowa w [art. 1](#) ust. 2 pkt 2, podlega ocenie w każdym czasie na jego wniosek, a także z inicjatywy dyrektora lub na wniosek organu prowadzącego. Praca [nauczyciela](#), któremu powierzono stanowisko dyrektora w przedszkolu, placówce lub szkole, o których mowa w [art. 1](#) ust. 2 pkt 2, podlega ocenie na jego wniosek lub na wniosek organu prowadzącego. W przypadku gdy dyrektorem przedszkola, placówki lub [szkoły](#) jest osoba nieposiadająca kwalifikacji pedagogicznych, oceny pracy [nauczycieli](#) dokonuje [nauczyciel](#) upoważniony przez organ prowadzący. Przepisy ust. 4-10 i 12 stosuje się odpowiednio.

Art. 7. 1. [Szkołą](#) kieruje dyrektor, który jest jej przedstawicielem na zewnątrz, przełożonym służbowym wszystkich pracowników [szkoły](#), przewodniczącym rady pedagogicznej. Dyrektor sprawuje opiekę nad dziećmi i młodzieżą uczącą się w [szkole](#).

2. Dyrektor [szkoły](#) odpowiedzialny jest w szczególności za:

- 1) dydaktyczny i wychowawczy poziom [szkoły](#);
- 2) realizację zadań zgodnie z uchwałami rady pedagogicznej i rady [szkoły](#), podjętymi w ramach ich kompetencji stanowiących, oraz zarządzeniami organów nadzorujących [szkołę](#);
- 3) tworzenie warunków do rozwijania samorządnej i samodzielnej pracy uczniów i wychowanków;
- 4) zapewnienie pomocy [nauczycielom](#) w realizacji ich zadań i ich doskonaleniu zawodowym;
- 5) zapewnienie w miarę możliwości odpowiednich warunków organizacyjnych do realizacji zadań dydaktycznych i opiekuńczo-wychowawczych.

3. (uchylony).

Art. 8. Organy uprawnione do sprawowania nadzoru pedagogicznego oraz zasady sprawowania tego nadzoru określają odrębne przepisy.

Rozdział 3 **Wymagania kwalifikacyjne**

Art. 9. 1. Stanowisko [nauczyciela](#), z zastrzeżeniem ust. 1a, może zajmować osoba, która:

- 1) posiada wyższe wykształcenie z odpowiednim przygotowaniem pedagogicznym lub ukończyła zakład kształcenia nauczycieli i podejmuje pracę na stanowisku, do którego są to wystarczające kwalifikacje;
- 2) przestrzega podstawowych zasad moralnych;
- 3) spełnia warunki zdrowotne niezbędne do wykonywania zawodu.

1a. Kwalifikacje wymagane od [nauczycieli](#) zatrudnionych w publicznych i niepublicznych placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych działających na podstawie [przepisów o pomocy społecznej](#) określają te [przepisy](#).

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, a w stosunku do nauczycieli szkół artystycznych - minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami, w drodze rozporządzenia, określa [szczegółowe kwalifikacje wymagane od nauczycieli](#), wskazując w szczególności poziom wykształcenia i jego zakres w odniesieniu do poszczególnych typów szkół i placówek, warunki uzyskiwania kwalifikacji do nauczania języków obcych, także poprzez egzaminy znajomości języka i wykaz tych egzaminów oraz może określić [szkoły i wypadki, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli](#), uwzględniając w szczególności potrzeby kształcenia zawodowego.

3. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może określić, w drodze rozporządzenia, [szkoły artystyczne i placówki kształcenia artystycznego, w których stanowiska nauczycieli mogą zajmować osoby mające ukończoną szkołę artystyczną II stopnia w zakresie kierunku odpowiadającego nauczanym przedmiotom](#), uwzględniając w szczególności rodzaje szkół i placówek kształcenia artystycznego, w których możliwe będzie zatrudnienie [nauczycieli](#) mających ukończoną szkołę artystyczną II stopnia.

Rozdział 3a **Awans zawodowy nauczycieli**

Art. 9a. 1. Ustala się stopnie awansu zawodowego [nauczycieli](#):

- 1) nauczyciel stażysta;
- 2) nauczyciel kontraktowy;
- 3) nauczyciel mianowany;
- 4) nauczyciel dyplomowany.

2. Osoba nieposiadająca stopnia awansu zawodowego z dniem nawiązania stosunku pracy w [szkole](#) uzyskuje stopień nauczyciela stażysty, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Nauczyciele akademiccy legitymujący się co najmniej trzyletnim okresem pracy w szkole wyższej lub osoby posiadające co najmniej pięcioletni okres pracy i znaczący dorobek zawodowy uzyskują z dniem nawiązania stosunku pracy w [szkole](#) stopień nauczyciela kontraktowego, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Nauczyciele akademiccy, posiadający stopień naukowy oraz legitymujący się co najmniej 3-letnim okresem pracy w szkole wyższej, z dniem nawiązania stosunku pracy w zakładzie kształcenia nauczycieli uzyskują stopień nauczyciela mianowanego.

Art. 9b. 1. Warunkiem nadania [nauczycielowi](#) kolejnego stopnia awansu zawodowego jest spełnienie wymagań kwalifikacyjnych, o których mowa w [art. 9](#) ust. 1 pkt 1 i ust. 1a-3, odbycie [stażu](#), z zastrzeżeniem [art. 9e](#) ust. 1-3, zakończonego pozytywną oceną dorobku zawodowego [nauczyciela](#), o której mowa w [art. 9c](#) ust. 6, oraz:

- 1) w przypadku nauczyciela stażysty - uzyskanie akceptacji komisji kwalifikacyjnej po przeprowadzonej rozmowie;
- 2) w przypadku nauczyciela kontraktowego - zdanie egzaminu przed komisją egzaminacyjną;

3) w przypadku nauczyciela mianowanego - uzyskanie akceptacji komisji kwalifikacyjnej po dokonaniu analizy dorobku zawodowego nauczyciela i przeprowadzonej rozmowie.

2. Komisje kwalifikacyjne lub egzaminacyjne, o których mowa w ust. 1, przeprowadzają odpowiednio postępowania kwalifikacyjne lub egzaminacyjne na wniosek [nauczyciela](#) skierowany odpowiednio do dyrektora [szkoły](#) lub właściwego organu, o którym mowa w ust. 4 pkt 2-4.

3. [Nauczycielom](#), którzy złożą wnioski o podjęcie odpowiednio postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego do dnia 30 czerwca danego roku, właściwy organ, o którym mowa w ust. 4, wydaje decyzję o nadaniu lub o odmowie nadania stopnia awansu zawodowego w terminie do dnia 31 sierpnia danego roku.

3a. [Nauczycielom](#), którzy złożą wnioski o podjęcie odpowiednio postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego do dnia 31 października danego roku, właściwy organ, o którym mowa w ust. 4, wydaje decyzję o nadaniu lub o odmowie nadania stopnia awansu zawodowego w terminie do dnia 31 grudnia danego roku.

4. [Nauczycielom](#) spełniającym warunki, o których mowa w ust. 1, oraz [nauczycielom](#) zatrudnionym w trybie [art. 9a](#) ust. 3 lub 4, w drodze decyzji administracyjnej, stopień awansu zawodowego nadaje:

- 1) nauczycielowi stażyscie stopień nauczyciela kontraktowego - dyrektor [szkoły](#);
- 2) nauczycielowi kontraktowemu stopień nauczyciela mianowanego - organ prowadzący [szkołę](#);
- 3) nauczycielowi mianowanemu stopień nauczyciela dyplomowanego - organ sprawujący nadzór pedagogiczny;
- 4) nauczycielom, o których mowa w [art. 1](#) ust. 2 pkt 1 oraz [art. 9e](#) ust. 3, odpowiedni stopień - właściwy minister.

5. Akt nadania stopnia awansu zawodowego zawiera w szczególności: nazwę komisji kwalifikacyjnej lub egzaminacyjnej, numer i datę wydania zaświadczenia o uzyskaniu akceptacji lub zdaniu egzaminu, stopień awansu zawodowego, a także informację o poziomie wykształcenia [nauczyciela](#). W przypadku uzyskania stopnia awansu zawodowego z mocy prawa albo w sposób określony w [art. 9a](#) ust. 3 lub 4 akt nadania stopnia awansu zawodowego nie zawiera odpowiednio nazwy komisji kwalifikacyjnej lub egzaminacyjnej, numeru i daty wydania zaświadczenia o akceptacji lub zdaniu egzaminu.

6. W przypadku niespełnienia przez [nauczyciela](#) warunków, o których mowa w ust. 1, dyrektor [szkoły](#) lub właściwy organ, o którym mowa w ust. 4 pkt 2-4, odmawia [nauczycielowi](#), w drodze decyzji administracyjnej, nadania stopnia awansu zawodowego.

7. Organami wyższego stopnia w rozumieniu [Kodeksu postępowania administracyjnego](#) w sprawach, o których mowa w ust. 4 pkt 1-3 oraz ust. 6, są odpowiednio:

- 1) w stosunku do dyrektora [szkoły](#) - organ prowadzący [szkołę](#);
- 2) w stosunku do organu prowadzącego [szkołę](#) - organ sprawujący nadzór pedagogiczny;
- 3) w stosunku do organu sprawującego nadzór pedagogiczny - właściwy minister.

Art. 9c. 1. [Staż](#), z zastrzeżeniem ust. 2, trwa w przypadku ubiegania się o awans na stopień:

- 1) nauczyciela kontraktowego - 9 miesięcy;
- 2) nauczyciela mianowanego i nauczyciela dyplomowanego - 2 lata i 9 miesięcy.

2. 🟡 Nauczyciel kontraktowy lub nauczyciel mianowany posiadający co najmniej [stopień naukowy doktora](#) może ubiegać się o uzyskanie kolejnego stopnia awansu zawodowego po odbyciu [stażu](#) trwającego rok i 9 miesięcy. Dyrektor [szkoły](#) może nauczycielowi kontraktowemu, który uzyskał awans w sposób określony w [art. 9a](#) ust. 3 i ubiega się o uzyskanie stopnia nauczyciela mianowanego, skrócić [staż](#) do roku i 9 miesięcy.

3. W okresie [stażu nauczyciel](#) realizuje własny plan rozwoju zawodowego zatwierdzony przez dyrektora [szkoły](#), uwzględniający wymagania, o których mowa w [art. 9g](#) ust. 10. Po zakończeniu [stażu nauczyciel](#) składa dyrektorowi [szkoły](#) sprawozdanie z realizacji tego planu.

3a. Nauczycielowi mianowanemu, ubiegającemu się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego, za spełnienie odpowiednich wymagań, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie [art. 9g](#) ust. 10, uznaje się także jego odpowiedni dorobek zawodowy ze szczególnym uwzględnieniem okresu od dnia uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego.

4. Nauczycielowi stażysty i nauczycielowi kontraktowemu odbywającemu [staż](#) dyrektor [szkoły](#) przydziela spośród nauczycieli mianowanych lub dyplomowanych opiekuna, z zastrzeżeniem że:

- 1) w przedszkolach, szkołach i placówkach, o których mowa w [art. 1](#) ust. 2 pkt 2, opiekunem nauczyciela stażysty i nauczyciela kontraktowego może być również [nauczyciel](#) zajmujący stanowisko kierownicze;
- 2) w rodzinnej placówce opiekuńczo-wychowawczej opiekunem nauczyciela stażysty i nauczyciela kontraktowego może być również nauczyciel mianowany lub dyplomowany zatrudniony w publicznym ośrodku adopcyjno-opiekuńczym, wskazany przez organ nadzoru w porozumieniu z organem prowadzącym.

5. Zadaniem opiekuna [stażu](#), o którym mowa w ust. 4, jest udzielanie [nauczycielowi](#) pomocy, w szczególności w przygotowaniu i realizacji w okresie [stażu](#) planu rozwoju zawodowego [nauczyciela](#), oraz opracowanie projektu oceny dorobku zawodowego [nauczyciela](#) za okres [stażu](#).

6. Ocenę dorobku zawodowego [nauczyciela](#) za okres [stażu](#) ustala, w terminie nie dłuższym niż 21 dni od dnia złożenia sprawozdania, o którym mowa w ust. 3, z uwzględnieniem stopnia realizacji planu rozwoju zawodowego [nauczyciela](#), dyrektor [szkoły](#):

- 1) w przypadku nauczyciela stażysty i nauczyciela kontraktowego - po zapoznaniu się z projektem oceny opracowanym przez opiekuna [stażu](#) i po zasięgnięciu opinii rady rodziców;
- 2) w przypadku nauczyciela mianowanego - po zasięgnięciu opinii rady rodziców.

7. Rada rodziców powinna przedstawić swoją opinię w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o dokonywanej ocenie dorobku zawodowego [nauczyciela](#). Nieprzedstawienie opinii rady rodziców nie wstrzymuje postępowania, o którym mowa w ust. 6.

8. Ocena dorobku zawodowego [nauczyciela](#) może być pozytywna lub negatywna. Ocena sporządzana jest na piśmie i zawiera uzasadnienie oraz pouczenie o możliwości wniesienia odwołania.

9. Od oceny dorobku zawodowego [nauczycielowi](#) służy odwołanie do organu sprawującego nadzór pedagogiczny w terminie 14 dni od dnia jej otrzymania. Organ sprawujący nadzór pedagogiczny rozpatruje odwołanie w terminie 21 dni. Ocena dorobku zawodowego [nauczyciela](#) ustalona przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny jest ostateczna.

10. W przypadku niedotrzymania przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny terminu rozpatrzenia odwołania, o którym mowa w ust. 9, [nauczyciel](#) jest dopuszczony odpowiednio do rozmowy kwalifikacyjnej, o której mowa w [art. 9b](#) ust. 1 pkt 1, egzaminu, o którym mowa w [art. 9b](#) ust. 1 pkt 2, lub może się ubiegać o akceptację komisji, o której mowa w [art. 9b](#) ust. 1 pkt 3.

11. W przypadku gdy ostateczna ocena dorobku zawodowego [nauczyciela](#) jest negatywna, ponowna ocena dorobku może być dokonana po odbyciu, na wniosek [nauczyciela](#) i za zgodą dyrektora [szkoły](#), jednego dodatkowego [stażu](#) w wymiarze 9 miesięcy.

Art. 9d. 1. [Nauczyciel](#) rozpoczyna [staż](#) z początkiem roku szkolnego, nie później jednak niż w ciągu 14 dni od dnia rozpoczęcia zajęć, na swój wniosek skierowany do dyrektora szkoły, z tym że nauczyciel stażysta rozpoczyna [staż](#) bez złożenia wniosku.

2. W przypadku nawiązania stosunku pracy po upływie terminu, o którym mowa w ust. 1, [nauczyciel](#) nie rozpoczyna [stażu](#) do końca tego roku szkolnego.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się również do dodatkowego [stażu](#), o którym mowa w [art. 9c](#) ust. 11 i [art. 9g](#) ust. 8.

4. Nauczyciel kontraktowy może rozpocząć [staż](#) na stopień nauczyciela mianowanego po przepracowaniu w [szkole](#) co najmniej dwóch lat, a nauczyciel mianowany może rozpocząć [staż](#) na stopień nauczyciela dyplomowanego po przepracowaniu w [szkole](#) co najmniej roku od dnia nadania poprzedniego stopnia awansu zawodowego.

5. W przypadku nieobecności [nauczyciela](#) w pracy z powodu czasowej niezdolności do pracy wskutek choroby, zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy lub urlopu innego niż urlop wypoczynkowy, trwającej nieprzerwanie dłużej niż miesiąc, [staż](#) ulega przedłużeniu o czas trwania tej nieobecności. W przypadku nieobecności dłuższej niż rok [nauczyciel](#) obowiązany jest do ponownego odbycia [stażu](#) w pełnym wymiarze.

6. Nauczyciel kontraktowy i nauczyciel mianowany mogą przerwać [staż](#) na swój wniosek w każdym czasie. W przypadku ponownego rozpoczęcia [stażu](#) odbywają [staż](#) w pełnym wymiarze.

7. Nauczyciel stażysta i nauczyciel kontraktowy składają wniosek o podjęcie odpowiednio postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego w roku uzyskania pozytywnej oceny dorobku zawodowego za okres [stażu](#). Nauczyciel mianowany może złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego w okresie 3 lat od dnia otrzymania pozytywnej oceny dorobku zawodowego za okres [stażu](#). W przypadku niedotrzymania terminów złożenia wniosków nauczyciele ci obowiązani są do ponownego odbycia [stażu](#) w pełnym wymiarze.

8. Dyrektor [szkoły](#) corocznie, w arkuszu organizacyjnym [szkoły](#), o którym mowa w [odrębnych przepisach](#), podaje liczbę [nauczycieli](#), w podziale na stopnie awansu zawodowego, przystępujących do postępowań kwalifikacyjnych lub egzaminacyjnych w roku szkolnym, którego dotyczy dany arkusz organizacyjny, oraz wskazuje terminy złożenia przez [nauczycieli](#) wniosków o podjęcie tych postępowań.

9. [Nauczyciele](#) skierowani do pracy za granicą w celu wspomaganie nauczania języka polskiego, historii, geografii, kultury polskiej oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim w środowiskach polonijnych po powrocie do pracy w polskiej szkole mogą złożyć wniosek o podjęcie odpowiednio postępowania egzaminacyjnego o awans na stopień nauczyciela mianowanego lub postępowania kwalifikacyjnego o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego po odbyciu [stażu](#) w wymiarze rok i 9 miesięcy.

Art. 9e. 1. Dyrektor [szkoły](#) posiadający na tym stanowisku nieprzerwany okres pracy wynoszący co najmniej 3 lata, a w przypadku [nauczyciela](#) posiadającego co najmniej [stopień naukowy doktora](#) co najmniej 2 lata oraz legitymujący się wyróżniającą oceną pracy, może złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego po upływie 4 lat od dnia nadania stopnia nauczyciela mianowanego, a w przypadku [nauczyciela](#) posiadającego co najmniej [stopień naukowy doktora](#) po upływie 3 lat.

2. Nauczyciel mianowany, o którym mowa w [art. 1](#) ust. 2 pkt 1, zatrudniony na stanowisku, na którym wymagane są kwalifikacje pedagogiczne, posiadający nieprzerwany okres pracy na tym stanowisku co najmniej 3 lata, a w przypadku [nauczyciela](#) posiadającego co najmniej [stopień naukowy doktora](#) co najmniej 2 lata, może złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego po upływie 4 lat od dnia nadania stopnia nauczyciela mianowanego, a w przypadku [nauczyciela](#) posiadającego co najmniej [stopień naukowy doktora](#) po upływie 3 lat.

3. [Nauczyciel](#) urlopowany lub zwolniony z obowiązku świadczenia pracy na podstawie przepisów ustawy, o której mowa w [art. 1](#) ust. 2 pkt 3, posiadający okres urlopowania lub zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy trwający nieprzerwanie co najmniej 3 lata, może odpowiednio złożyć wniosek o podjęcie postępowania egzaminacyjnego o awans na stopień nauczyciela mianowanego lub wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego odpowiednio po upływie 5 lat od dnia nadania stopnia nauczyciela kontraktowego i po upływie 4 lat od dnia nadania stopnia nauczyciela mianowanego.

4. [Nauczyciele](#), którzy w danym roku szkolnym przestali zajmować stanowisko dyrektora [szkoły](#), przestali być zatrudnieni na stanowisku, na którym wymagane są kwalifikacje pedagogiczne, oraz nauczyciele mianowani, pełniący z wyboru funkcje związkowe, którzy przestali w danym roku szkolnym korzystać z urlopu lub zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy, mogą złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego na stopień nauczyciela dyplomowanego po odbyciu [stażu](#) w wymiarze rok i 9 miesięcy, o ile [staż](#) rozpoczęli z dniem 1 września roku szkolnego następującego bezpośrednio po tym roku szkolnym.

5. Jeżeli w okresie [stażu nauczycielowi](#) powierzono stanowisko dyrektora [szkoły](#), zatrudniono go na stanowisku, na którym wymagane są kwalifikacje pedagogiczne, urlopowano go lub zwolniono z obowiązku świadczenia pracy, do nieprzerwanego okresu, o którym mowa w ust. 1-3, zalicza się okres odbytego [stażu](#).

Art. 9f. 1. [Nauczycielowi](#), który w trakcie pracy zawodowej uzyskał wyższy poziom wykształcenia niż określony w akcie nadania stopnia awansu zawodowego, dyrektor [szkoły](#) lub określony organ, o którym mowa w [art. 9b](#) ust. 4 pkt 2-4, wydaje na wniosek [nauczyciela](#) nowy akt nadania odpowiedniego stopnia awansu zawodowego, uwzględniający uzyskany poziom wykształcenia.

2. Nauczycielowi kontraktowemu i nauczycielowi mianowanemu, którzy w okresie trwania [stażu](#) zmienili miejsce zatrudnienia, do stażu, o którym mowa w [art. 9c](#) ust. 1 pkt 2, zalicza się okres dotychczas odbytego [stażu](#), jeżeli podjęli zatrudnienie w [szkole](#) nie później niż 3 miesiące po ustaniu poprzedniego stosunku pracy i za okres dotychczas odbytego [stażu](#) otrzymali pozytywną ocenę dorobku zawodowego.

3. Ocenę, o której mowa w ust. 2, uwzględnia się przy dokonywaniu oceny dorobku zawodowego [nauczyciela](#) za okres całego [stażu](#).

Art. 9g. 1. Komisję kwalifikacyjną dla [nauczycieli](#) ubiegających się o awans na stopień nauczyciela kontraktowego powołuje dyrektor [szkoły](#). W skład komisji wchodzi:

- 1) dyrektor (wicedyrektor), jako jej przewodniczący;
- 2) przewodniczący zespołu przedmiotowego (wychowawczego), a jeżeli zespół taki nie został w tej [szkole](#) powołany - nauczyciel mianowany lub dyplomowany zatrudniony w [szkole](#), a w przypadku przedszkola, szkoły lub placówki, o których mowa w [art. 1](#) ust. 2 pkt 2, w których nie są zatrudnieni nauczyciele mianowani lub dyplomowani - nauczyciel kontraktowy;
- 3) opiekun [stażu](#).

2. Komisję egzaminacyjną dla [nauczycieli](#) ubiegających się o awans na stopień nauczyciela mianowanego powołuje organ prowadzący [szkołę](#). W skład komisji wchodzi:

- 1) przedstawiciel organu prowadzącego [szkołę](#), jako jej przewodniczący;
- 2) przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny;
- 3) dyrektor [szkoły](#);
- 4) dwaj eksperci z listy ekspertów ustalonej przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

3. Komisję kwalifikacyjną dla [nauczycieli](#) ubiegających się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego powołuje organ sprawujący nadzór pedagogiczny. W skład komisji wchodzi:

- 1) przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny, jako jej przewodniczący, a w przypadku nauczyciela, o którym mowa w [art. 9e](#) ust. 1 - także przedstawiciel organu prowadzącego [szkołę](#);
- 2) dyrektor [szkoły](#), z wyjątkiem przypadku gdy o awans ubiega się dyrektor [szkoły](#);
- 3) trzech ekspertów z listy ekspertów ustalonej przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

4. W pracach komisji, o których mowa w ust. 1-3, o ile nie wchodzi w ich skład, może brać również udział w charakterze obserwatora przedstawiciel organu prowadzącego [szkołę](#) i organu sprawującego nadzór pedagogiczny.

5. Na wniosek [nauczyciela](#) w skład komisji, o których mowa w ust. 1-3, wchodzi przedstawiciel wskazanego we wniosku [związku zawodowego](#).

5a. Przedstawiciela [związku zawodowego](#) wskazuje właściwy organ statutowy związku.

6. Komisję kwalifikacyjną dla nauczycieli mianowanych, o których mowa w [art. 9e](#) ust. 2, ubiegających się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego powołuje w przypadku [nauczycieli](#) zatrudnionych w:

- 1) urzędzie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, kuratoriach oświaty, Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i okręgowych komisjach egzaminacyjnych - minister właściwy do spraw oświaty i wychowania;

- 2) urzędzie ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego i w specjalistycznej jednostce nadzoru - minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;
- 3) organach sprawujących nadzór pedagogiczny nad zakładami poprawczymi, schroniskami dla nieletnich, szkołami przy zakładach karnych oraz rodzinnymi ośrodkami diagnostyczno-konsultacyjnymi - Minister Sprawiedliwości;
- 4) urzędzie ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego i urzędach wojewódzkich - minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

6a. W skład komisji kwalifikacyjnej, o której mowa w ust. 6, wchodzi:

- 1) przedstawiciel właściwego ministra;
- 2) kierownik jednostki, w której jest zatrudniony [nauczyciel](#) ubiegający się o awans, lub jego przedstawiciel, z wyjątkiem przypadku ubiegania się o awans przez kierownika jednostki;
- 3) trzech eksperci z listy ekspertów ustalonej przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Przepisy ust. 5 i 5a stosuje się odpowiednio.

7. Komisję egzaminacyjną lub kwalifikacyjną dla nauczycieli, o których mowa w [art. 9e](#) ust. 3, ubiegających się o awans na stopień nauczyciela mianowanego lub nauczyciela dyplomowanego powołuje minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

7a. W skład komisji, o której mowa w ust. 7, wchodzi:

- 1) przedstawiciel właściwego ministra;
- 2) dyrektor [szkoły](#), z której [nauczyciel](#) został urlopowany lub zwolniony z obowiązku świadczenia pracy;
- 3) trzech eksperci z listy ekspertów ustalonej przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Przepisy ust. 5 i 5a stosuje się odpowiednio.

8. [Nauczyciel](#), który nie uzyskał akceptacji lub nie zdał egzaminu odpowiednio przed komisjami, o których mowa w ust. 1-3, może ponownie złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego po odbyciu, na wniosek [nauczyciela](#) i za zgodą dyrektora [szkoły](#), dodatkowego [stażu](#) w wymiarze 9 miesięcy, z tym że:

- 1) nauczyciel stażysta i nauczyciel kontraktowy mogą przystąpić ponownie odpowiednio do rozmowy z komisją kwalifikacyjną lub do egzaminu przed komisją egzaminacyjną tylko jeden raz w danej [szkole](#);
- 2) nauczyciel mianowany w przypadku powtórnego nieuzyskania akceptacji przed kolejnym ubieganiem się o uzyskanie akceptacji komisji kwalifikacyjnej jest obowiązany do odbycia [stażu](#) w wymiarze określonym w [art. 9c](#) ust. 1 pkt 2.

8a. Nauczyciele, o których mowa w [art. 9e](#) ust. 1-3, którzy nie uzyskali akceptacji lub nie zdali egzaminu, mogą ponownie złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego po upływie roku.

9. Komisja kwalifikacyjna lub egzaminacyjna wydaje [nauczycielowi](#) zaświadczenie odpowiednio o akceptacji lub zdaniu egzaminu. Rejestr wydanych zaświadczeń prowadzi odpowiednio dyrektor [szkoły](#) lub organ, który powołał komisję.

10. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego, Ministrem Obrony Narodowej i Ministrem Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia:

- 1) [sposób odbywania stażu](#),
- 2) [rodzaj dokumentacji załączanej do wniosku o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego](#),
- 3) [zakres wymagań do uzyskania poszczególnych stopni awansu zawodowego](#),
- 4) [tryb działania komisji kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych](#),
- 5) [wzory zaświadczeń o uzyskaniu akceptacji lub zdaniu egzaminu oraz wzory aktów nadania stopni awansu zawodowego](#)

- uwzględniając potrzebę stopniowania i różnicowania wymagań stawianych [nauczycielom](#) na poszczególnych stopniach awansu zawodowego oraz potrzebę prawidłowego przeprowadzania postępowań kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych.

11. 🗨️ Listę ekspertów prowadzi minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

11a. Na listę ekspertów może być wpisana osoba, która:

- 1) posiada co najmniej wyższe wykształcenie magisterskie;
- 2) jest nauczycielem dyplomowanym;
- 3) przepracowała po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego co najmniej 3 lata i w tym czasie ukończyła z wynikiem pozytywnym szkolenie dla kandydatów na ekspertów organizowane przez publiczną placówkę doskonalenia nauczycieli, o której mowa w [art. 5](#) ust. 3b pkt 1 lit. b [ustawy o systemie oświaty](#);
- 4) posiada co najmniej 10-letni staż pracy pedagogicznej, psychologicznej, naukowo-dydaktycznej albo artystycznej;
- 5) spełnia jeden z następujących warunków:
 - a) jest nauczycielem akademickim zatrudnionym w szkole wyższej, kształcącym nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych, o których mowa w [art. 1](#) ust. 1 i 1a,
 - b) jest nauczycielem zatrudnionym w przedszkolu, szkole, placówce lub innej jednostce organizacyjnej, o której mowa w [art. 1](#),
 - c) jest konsultantem współpracującym z Centrum Edukacji Artystycznej,
 - d) jest wychowawcą, pedagogiem lub psychologiem zatrudnionym w publicznej placówce opiekuńczo-wychowawczej lub publicznym ośrodku adopcyjno-opiekuńczym;
- 6) spełnia warunki, o których mowa w [art. 10](#) ust. 5 pkt 1-4;
- 7) nie była karana karą dyscyplinarną;
- 8) uzyskała rekomendację, zawierającą opis dorobku zawodowego [nauczyciela](#) lub nauczyciela akademickiego, wydaną przez instytucję lub stowarzyszenie działające w systemie oświaty i wychowania, szkolnictwa wyższego i nauki lub na ich rzecz albo nauczycielski związek zawodowy, a w przypadku nauczycieli zatrudnionych w publicznych placówkach opiekuńczo-wychowawczych i ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych - pisemną opinię wraz z uzasadnieniem wystawioną przez instytucję lub stowarzyszenie działające w systemie pomocy społecznej albo nauczycielski [związek zawodowy](#).

11b. W przypadku osoby spełniającej warunek, o którym mowa w ust. 11a pkt 5 lit. c, lub warunek, o którym mowa w ust. 11a pkt 5 lit. d, wpis na listę ekspertów następuje odpowiednio po akceptacji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego lub ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

11c. Skreślenie z listy ekspertów następuje:

- 1) na wniosek eksperta;
- 2) na umotywowany wniosek organu powołującego komisję egzaminacyjną lub kwalifikacyjną albo organu sprawującego nadzór pedagogiczny w przypadku:
 - a) dwukrotnego nieusprawiedliwionego nieuczestniczenia w pracach komisji egzaminacyjnej lub kwalifikacyjnej, w skład której ekspert został powołany,
 - b) nieprzestrzegania [przepisów dotyczących postępowania egzaminacyjnego lub kwalifikacyjnego](#);
- 3) w razie niespełniania warunków, o których mowa w ust. 11a pkt 5 i 6;
- 4) w razie prawomocnego ukarania karą dyscyplinarną;
- 5) w razie dokonania wpisu z naruszeniem prawa.

11d. Wpis na listę ekspertów, odmowa wpisu oraz skreślenie z listy następuje w drodze decyzji administracyjnej ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

12. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego, Ministrem Obrony Narodowej i Ministrem Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, [ramowy program szkolenia kandydatów na ekspertów, sposób prowadzenia listy ekspertów, tryb wpisywania i skreślania ekspertów z listy](#), uwzględniając w szczególności podstawowe treści programowe szkolenia i minimalny wymiar godzin szkolenia, a także [dokumenty wymagane od osób ubiegających się o wpis na listę ekspertów oraz zakres danych objętych wpisem na listę](#).

Art. 9h. 1. Nadzór nad czynnościami podejmowanymi w postępowaniu o nadanie [nauczycielom](#) stopnia awansu zawodowego przez:

1) dyrektorów [szkół](#), organy prowadzące [szkoły](#) oraz komisje, o których mowa w [art. 9g](#) ust. 1 i 2 - sprawuje organ sprawujący nadzór pedagogiczny;

2) organy sprawujące nadzór pedagogiczny oraz komisje, o których mowa w [art. 9g](#) ust. 3, 6a i 7a - sprawuje właściwy minister.

2. Czynności, o których mowa w ust. 1, podjęte z naruszeniem przepisów ustawy, [przepisów o kwalifikacjach nauczycieli](#) lub przepisów wydanych na podstawie [art. 9g](#) ust. 10 są nieważne. Nieważność czynności stwierdza, w drodze decyzji administracyjnej, odpowiednio organ sprawujący nadzór pedagogiczny lub właściwy minister.

Art. 9i. 1. Nauczycielowi dyplomowanemu, posiadającemu co najmniej 20-letni okres pracy w zawodzie nauczyciela, w tym co najmniej 10-letni okres pracy jako nauczyciel dyplomowany, oraz znaczący i uznany dorobek zawodowy, na wniosek Kapituły do Spraw Profesorów Oświaty może być nadany przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania tytuł honorowy profesora oświaty.

1a. Członków Kapituły do Spraw Profesorów Oświaty powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

2. Wnioski do Kapituły o nadanie tytułu honorowego profesora oświaty składa organ sprawujący nadzór pedagogiczny.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w porozumieniu z właściwymi ministrami określi, w drodze rozporządzenia, sposób powoływania i odwoływania członków Kapituły, tryb jej pracy i sposób obsługi administracyjno-biurowej, kryteria dokonywania oceny dorobku zawodowego [nauczyciela](#) zgłoszonego do nadania tytułu honorowego profesora oświaty, sposób i tryb składania wniosków o nadanie tego tytułu, uwzględniając w szczególności niezawisłość Kapituły w rozpatrywaniu wniosków oraz dokonanie wszechstronnej oceny dorobku zawodowego [nauczyciela](#).

Rozdział 4

Nawiązanie, zmiana i rozwiązanie stosunku pracy

Art. 10. 1. Stosunek pracy z [nauczycielem](#) nawiązuje się w [szkole](#) na podstawie umowy o pracę lub mianowania, z zastrzeżeniem ust. 8.

2. 🟡🟡 Z osobą posiadającą wymagane kwalifikacje, z zastrzeżeniem ust. 3, i rozpoczynającą pracę w [szkole](#) stosunek pracy nawiązuje się na podstawie umowy o pracę na czas określony na jeden rok szkolny w celu odbycia [stażu](#) wymaganego do uzyskania awansu na stopień nauczyciela kontraktowego, z zastrzeżeniem ust. 7. W przypadkach, o których mowa w [art. 9c](#) ust. 11 i [art. 9g](#) ust. 8, w razie ustalenia dodatkowego [stażu](#), z nauczycielem stażystą nawiązuje się stosunek pracy na czas określony na kolejny jeden rok szkolny.

3. 🟡🟡 W szczególnych przypadkach uzasadnionych potrzebami [szkoły](#) z osobą, o której mowa w ust. 2, legitymującą się wymaganym poziomem wykształcenia, lecz nieposiadającą przygotowania pedagogicznego, dopuszczalne jest nawiązanie stosunku pracy, o ile osoba ta zobowiąże się do uzyskania przygotowania pedagogicznego w trakcie odbywania [stażu](#). W przypadku gdy [nauczyciel](#) w ciągu pierwszego roku pracy w [szkole](#) nie uzyska przygotowania pedagogicznego z przyczyn od niego niezależnych, z [nauczycielem](#) może być zawarta umowa o pracę na kolejny jeden rok szkolny. [Staż](#) wymagany do ubiegania się o awans na stopień nauczyciela kontraktowego przedłuża się do czasu uzyskania przygotowania pedagogicznego.

4. 🟡 Stosunek pracy z nauczycielem kontraktowym nawiązuje się na podstawie umowy o pracę zawieranej na czas nieokreślony, z zastrzeżeniem ust. 7.

4a. (uchylony).

5. Stosunek pracy z nauczycielem mianowanym i z nauczycielem dyplomowanym nawiązuje się na podstawie mianowania, jeżeli:

- 1) posiada obywatelstwo polskie, z tym że wymóg ten nie dotyczy obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z praw publicznych;
- 3) nie toczy się przeciwko niemu postępowanie karne lub dyscyplinarne, lub postępowanie o ubezwłasnowolnienie;
- 4) nie był karany za przestępstwo popełnione umyślnie;
- 5) posiada kwalifikacje wymagane do zajmowania danego stanowiska;
- 6) istnieją warunki do zatrudnienia [nauczyciela](#) w [szkole](#) w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony.

5a. Stosunek pracy nawiązany na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony przekształca się w stosunek pracy na podstawie mianowania z pierwszym dniem miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym:

- 1) [nauczyciel](#) uzyskał stopień nauczyciela mianowanego, o ile spełnione są warunki określone w ust. 5;
- 2) w przypadku nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego w czasie trwania umowy o pracę zostały spełnione warunki, o których mowa w ust. 5.

5b. Przekształcenie podstawy prawnej stosunku pracy, o którym mowa w ust. 5a, potwierdza na piśmie dyrektor [szkoły](#).

6. W przypadku braku warunków do zatrudnienia [nauczyciela](#), o których mowa w ust. 5 pkt 6, stosunek pracy z nauczycielem mianowanym lub dyplomowanym nawiązuje się na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w niepełnym wymiarze, z zastrzeżeniem ust. 7.

7. 🟡 W przypadku zaistnienia potrzeby wynikającej z organizacji nauczania lub zastępstwa nieobecnego [nauczyciela](#), w tym w trakcie roku szkolnego, z osobą rozpoczynającą pracę w [szkole](#), z nauczycielem kontraktowym lub z nauczycielami, o których mowa w ust. 5, stosunek pracy nawiązuje się na podstawie umowy o pracę na czas określony.

8. Nie można nawiązać stosunku pracy z [nauczycielem](#), który nie spełnia warunków, o których mowa w ust. 5 pkt 2-5, z zastrzeżeniem ust. 9.

9. W przypadku, o którym mowa w ust. 7, jeżeli nie ma możliwości zatrudnienia osoby posiadającej wymagane kwalifikacje, można za zgodą organu sprawującego nadzór pedagogiczny zatrudnić [nauczyciela](#), który nie spełnia warunku wymienionego w ust. 5 pkt 5.

10. Do [nauczycieli](#) zatrudnionych na podstawie ust. 9 nie stosuje się przepisów [rozdziału 3a](#). Dla celów płacowych [nauczyciele](#) ci są traktowani jak nauczyciele stażysty.

11. W przypadku [nauczyciela](#) zatrudnionego na podstawie ust. 7, posiadającego wymagane kwalifikacje, na jego wniosek odstępuje się od stosowania przepisów [rozdziału 3a](#). Dla celów płacowych [nauczyciele](#) ci są traktowani jak nauczyciele stażysty, chyba że posiadają wyższy niż stażysta stopień awansu zawodowego.

Art. 11. Dyrektor [szkoły](#) nawiązuje z [nauczycielem](#) stosunek pracy odpowiednio na podstawie umowy o pracę lub mianowania na stanowisku zgodnym z posiadanymi przez [nauczyciela](#) kwalifikacjami oraz zgodnie z posiadanym przez [nauczyciela](#) stopniem awansu zawodowego.

Art. 11a. 1. Dyrektor [szkoły](#), na wniosek [nauczyciela](#), wystawia [nauczycielowi](#) legitymację służbową.

2. Dyrektor [szkoły](#) może pobierać opłaty za wydanie legitymacji w wysokości nieprzekraczającej kosztów wytworzenia dokumentu.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, [wzór oraz tryb wystawiania legitymacji służbowej, o której mowa w ust. 1](#), uwzględniając w szczególności potrzebę poświadczenia zatrudnienia na stanowisku [nauczyciela](#), a także termin, w jakim dyrektor [szkoły](#) zobowiązany jest do wydania legitymacji.

Art. 12. 1. [Nauczyciele](#) zatrudnieni na podstawie mianowania nie podlegają podporządkowaniu służbowemu określonemu w innych przepisach prawnych dla mianowanych funkcjonariuszy państwowych.

2. [Nauczyciel](#) w realizacji programu nauczania ma prawo do swobody stosowania takich metod nauczania i wychowania, jakie uważa za najwłaściwsze spośród uznanych przez współczesne nauki pedagogiczne, oraz do wyboru spośród zatwierdzonych do użytku szkolnego podręczników i innych pomocy naukowych.

3. [Nauczyciel](#) powinien podnosić swą wiedzę ogólną i zawodową, korzystając z prawa pierwszeństwa do uczestnictwa we wszelkich formach doskonalenia zawodowego na najwyższym poziomie. Organ sprawujący nadzór pedagogiczny może zobowiązać [nauczyciela](#) do podjęcia doskonalenia zawodowego w określonej formie.

Art. 13. Stosunek pracy na podstawie mianowania nawiązuje się z dniem określonym w akcie mianowania, a jeżeli tego dnia nie określono - z dniem doręczenia tego aktu.

Art. 14. Akt mianowania i umowa o pracę powinny w szczególności określić:

- 1) stanowisko i miejsce pracy;
- 2) termin rozpoczęcia pracy;
- 3) wynagrodzenie lub zasady jego ustalania.

Art. 15. Przy nadawaniu stopnia nauczyciela mianowanego nauczyciel składa ślubowanie, potwierdzając je podpisem, według następującej roty:

"Ślubuję rzetelnie pełnić mą powinność nauczyciela wychowawcy i opiekuna młodzieży, dążyć do pełni rozwoju osobowości ucznia i własnej, kształcić i wychowywać młode pokolenie w duchu umiłowania Ojczyzny, tradycji narodowych, poszanowania Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej."
Ślubowanie może być złożone z dodaniem słów: "Tak mi dopomóż Bóg".

Art. 16. Stosunek pracy nawiązany na podstawie mianowania lub umowy o pracę wygasa, jeżeli nowo zatrudniony [nauczyciel](#) nie usprawiedliwi w ciągu 7 dni swojego nieprzystąpienia do pracy, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Art. 17. 1. Zasady powierzania stanowisk kierowniczych w [szkole](#) określają [odrębne przepisy](#).

2.   Nauczyciele mianowani lub dyplomowani zatrudnieni na stanowisku kuratora oświaty oraz [nauczyciele](#) przechodzący do pracy w urzędach administracji rządowej, kuratoriach oświaty, Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, okręgowych komisjach egzaminacyjnych, specjalistycznej jednostce nadzoru oraz w organach sprawujących nadzór pedagogiczny nad zakładami poprawczymi, schroniskami dla nieletnich oraz ośrodkami diagnostyczno-konsultacyjnymi na stanowiska wymagające kwalifikacji pedagogicznych oraz [nauczyciele](#), z którymi został nawiązany stosunek pracy na podstawie wyboru na okres pełnienia funkcji z wyboru, otrzymują urlop bezpłatny na czas zajmowania tych stanowisk lub pełnienia tych funkcji.

2a. Nauczyciele dyplomowani skierowani w trybie określonym w przepisach wydanych na podstawie [art. 22](#) ust. 1 pkt 3 [ustawy o systemie oświaty](#) do pracy w szkołach działających na podstawie Konwencji o Statucie Szkół Europejskich, zwanych dalej "szkołami europejskimi", otrzymują urlop bezpłatny na czas skierowania.

3. Nauczyciele, o których mowa w ust. 2 i 2a, zajmujący stanowisko dyrektora [szkoły](#), obowiązani są do złożenia rezygnacji z zajmowanego stanowiska przed udzieleniem im urlopu bezpłatnego, o którym mowa w ust. 2 i 2a.

Art. 18. 1.   [Nauczyciel](#) zatrudniony na podstawie mianowania może być przeniesiony na własną prośbę lub z urzędu za jego zgodą na inne stanowisko w tej samej lub innej [szkole](#), w tej samej lub innej miejscowości, na takie same lub inne stanowisko.

2. Przeniesienie [nauczyciela](#) z urzędu, w trybie określonym w ust. 1, do innej miejscowości może nastąpić pod warunkiem:

1) zapewnienia [nauczycielowi](#) w nowym miejscu pracy odpowiedniego do jego stanu rodzinnego mieszkania oraz miejsca pracy dla współmałżonka, jeśli jest on [nauczycielem](#).
2) (uchylony).

3. (uchylony).

4. Przeniesienia [nauczyciela](#) zatrudnionego na podstawie mianowania do innej [szkoły](#) dokonuje dyrektor [szkoły](#), do której [nauczyciel](#) ma być przeniesiony, po zasięgnięciu opinii organu prowadzącego tę [szkołę](#) i za zgodą dyrektora [szkoły](#), w której [nauczyciel](#) jest zatrudniony, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Przeniesienia [nauczyciela](#) religii zatrudnionego na podstawie mianowania, który otrzymał na podstawie [odrębnych przepisów](#) skierowanie do innej [szkoły](#), dokonuje dyrektor [szkoły](#), do której [nauczyciel](#) otrzymał skierowanie, w porozumieniu z dyrektorem [szkoły](#), w której [nauczyciel](#) jest zatrudniony, i po zawiadomieniu organów prowadzących te [szkoły](#).

Art. 19.   1. W razie konieczności zapewnienia [szkole](#) obsady na stanowisku [nauczyciela](#) z wymaganymi kwalifikacjami odpowiadającymi potrzebom programowym [szkoły](#), organ prowadzący [szkołę](#) może przenieść [nauczyciela](#) zatrudnionego na podstawie mianowania do tej [szkoły](#) - bez zgody [nauczyciela](#), jednak na okres nie dłuższy niż 3 lata, z prawem powrotu na uprzednio zajmowane stanowisko.

2. W wypadku określonym w ust. 1, a dotyczącym pracy w innej [szkole](#) w innej miejscowości, [nauczycielowi](#) przysługuje:

1) czterodniowy tydzień pracy;
2) dodatek za uciążliwość pracy w wysokości 20% wynagrodzenia zasadniczego;
3) zakwaterowanie w miejscu czasowego zatrudnienia.

Art. 20. 1. Dyrektor [szkoły](#) w razie:

- 1) całkowitej likwidacji [szkoły](#) rozwiązuje z [nauczycielem](#) stosunek pracy;
- 2) częściowej likwidacji [szkoły](#) albo w razie zmian organizacyjnych powodujących zmniejszenie liczby oddziałów w [szkole](#) lub zmian planu nauczania uniemożliwiających dalsze zatrudnianie [nauczyciela](#) w pełnym wymiarze zajęć rozwiązuje z nim stosunek pracy lub, na wniosek [nauczyciela](#), przenosi go w stan nieczynny. [Nauczyciel](#) zatrudniony na podstawie mianowania może wyrazić zgodę na ograniczenie zatrudnienia w trybie określonym w [art. 22](#) ust. 2.
2.   [Nauczycielowi](#) zatrudnionemu na podstawie mianowania, z którym rozwiązano stosunek pracy z przyczyn określonych w ust. 1, przysługuje odprawa w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego. [Nauczycielowi](#) zatrudnionemu na podstawie umowy o pracę, z którym rozwiązano stosunek pracy z przyczyn określonych w ust. 1, przysługują świadczenia określone w [przepisach o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników](#).
3. Rozwiązanie stosunku pracy z przyczyn określonych w ust. 1 następuje z końcem roku szkolnego po uprzednim trzymiesięcznym wypowiedzeniu, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Warunek rozwiązania stosunku pracy z końcem roku szkolnego nie dotyczy [nauczycieli szkół](#), w których w organizacji pracy nie przewidziano ferii szkolnych, [nauczycieli](#) placówek kształcenia ustawicznego oraz [nauczycieli szkół](#), w których zakończenie cyklu kształcenia następuje w trakcie roku szkolnego.
5. Okres wypowiedzenia może być skrócony do 1 miesiąca, z tym że w takim wypadku [nauczycielowi](#) przysługuje odszkodowanie za pozostałą część okresu wypowiedzenia w wysokości wynagrodzenia liczonego jak za okres urlopu wypoczynkowego. Okres, za który przysługuje odszkodowanie, wlicza się [nauczycielowi](#) pozostającemu w tym okresie bez pracy do okresu zatrudnienia.
- 5a. O zamiarze wypowiedzenia [nauczycielowi](#) stosunku pracy z przyczyn określonych w ust. 1 pkt 2 dyrektor [szkoły](#) zawiadamia reprezentującą [nauczyciela](#) zakładową (międzyzakładową) organizację związkową, która w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia może zgłosić na piśmie dyrektorowi [szkoły](#) umotywowane zastrzeżenia.
- 5b. Po rozpatrzeniu stanowiska organizacji związkowej, a także w razie niezajęcia przez nią stanowiska w ustalonym terminie, dyrektor [szkoły](#) podejmuje decyzję w sprawie wypowiedzenia.
- 5c. Wypowiedzenie jest bezskuteczne w przypadku złożenia przez [nauczyciela](#), w terminie do 30 dni od dnia doręczenia wypowiedzenia stosunku pracy z przyczyn określonych w ust. 1 pkt 2, pisemnego wniosku o przeniesienie w stan nieczynny. Z upływem sześciomiesięcznego okresu pozostawania w stanie nieczynnym stosunek pracy wygasa. Wygaśnięcie stosunku pracy powoduje dla [nauczyciela](#) skutki, jakie przepisy prawa wiążą z rozwiązaniem stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy w zakresie świadczeń przedemerytalnych.
6.   [Nauczyciel](#) przeniesiony w stan nieczynny zachowuje prawo do comiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego oraz prawo do innych świadczeń pracowniczych, w tym dodatków socjalnych, o których mowa w [art. 54](#), do czasu wygaśnięcia stosunku pracy.
7. Dyrektor [szkoły](#) ma obowiązek przywrócenia do pracy w pierwszej kolejności [nauczyciela](#) pozostającego w stanie nieczynnym w razie powstania możliwości podjęcia przez [nauczyciela](#) pracy w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony lub na okres, na który została zawarta umowa, w tej samej [szkole](#), na tym samym lub innym stanowisku, pod warunkiem posiadania przez [nauczyciela](#) wymaganych kwalifikacji. Odmowa podjęcia pracy przez [nauczyciela](#) powoduje wygaśnięcie stosunku pracy z dniem odmowy.
8. W wypadkach podyktowanych koniecznością realizacji programu nauczania w tej samej lub w innej [szkole](#) lub zapewnienia opieki w placówce opiekuńczo-wychowawczej [nauczyciel](#) pozostający w stanie nieczynnym może, na swój wniosek lub na wniosek dyrektora [szkoły](#), podjąć pracę zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami w niepełnym lub w pełnym wymiarze zajęć, jednak na okres nie dłuższy niż okres stanu nieczynnego. Z tytułu wykonywania pracy [nauczycielowi](#) przysługuje odpowiednie do wymiaru zajęć wynagrodzenie, niezależnie od pobieranego wynagrodzenia z tytułu pozostawania w stanie nieczynnym.

Art. 21. 1. W razie przeniesienia [nauczyciela](#) przysługuje mu zwrot kosztów przeniesienia według zasad określonych w [odrębnych przepisach](#) dla pracowników urzędów państwowych.

2. [Nauczyciela](#) zmieniającego miejsce zamieszkania w związku z przeniesieniem zwalnia się od pełnienia obowiązków służbowych na odpowiedni okres czasu, nie dłuższy niż 7 dni.

Art. 22. **••** 1. Organ prowadzący [szkołę](#) może nałożyć na [nauczyciela](#) obowiązek podjęcia pracy w innej [szkole](#) lub [szkołach](#) i na tym samym lub - za jego zgodą - na innym stanowisku, w celu uzupełnienia tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych w wymiarze nie większym niż 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć. W wypadku niewyrażenia zgody [nauczyciel](#) otrzymuje wynagrodzenie za część obowiązkowego wymiaru zajęć.

2. Zasada ograniczenia zatrudnienia [nauczyciela](#) zatrudnionego na podstawie mianowania do wymiaru nie niższego niż 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć i proporcjonalnego zmniejszenia wynagrodzenia może być - za zgodą [nauczyciela](#) - stosowana również w wypadku, gdy z przyczyn, o których mowa w [art. 20](#) ust. 1, nie ma możliwości zatrudnienia [nauczyciela](#) w pełnym wymiarze zajęć oraz nie istnieją warunki do uzupełnienia tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych w innej [szkole](#). W razie braku zgody [nauczyciela](#) zatrudnionego na podstawie mianowania na ograniczenie wymiaru zatrudnienia i proporcjonalne zmniejszenie wynagrodzenia, stosuje się przepisy [art. 20](#).

2a. W przypadku rozwiązania z [nauczycielem](#) stosunku pracy z przyczyn, o których mowa w [art. 20](#) ust. 1, lub przeniesienia go w stan nieczynny, po uprzednim zastosowaniu ust. 2, podstawą ustalenia odprawy, o której mowa w [art. 20](#) ust. 2, lub wynagrodzenia, o którym mowa w [art. 20](#) ust. 6, jest wynagrodzenie zasadnicze określone w przepisach wydanych na podstawie [art. 30](#) ust. 5, ustalone odpowiednio do posiadanego przez [nauczyciela](#) stopnia awansu zawodowego i posiadanych kwalifikacji oraz z uwzględnieniem wymiaru zajęć obowiązkowych [nauczyciela](#) z miesiąca przypadającego bezpośrednio przed zastosowaniem ust. 2.

3. Do [nauczyciela](#) zatrudnionego w kilku [szkołach](#), który w żadnej z tych [szkół](#) nie jest zatrudniony w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, łącznie jednak wymiar jego zajęć stanowi co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć dla danego stanowiska, nie ma zastosowania przepis [art. 91b](#) ust. 1.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, organ sprawujący nadzór pedagogiczny wyznacza dyrektora [szkoły](#), który wykonuje czynności związane z odbywaniem [stażu](#) przez [nauczyciela](#), w tym powołuje opiekuna [stażu](#), dokonuje oceny dorobku zawodowego [nauczyciela](#) oraz wskazuje [nauczycielowi](#) właściwego dyrektora [szkoły](#) lub właściwy organ do złożenia wniosku odpowiednio o postępowanie kwalifikacyjne lub egzaminacyjne.

Art. 23. 1. **••** Stosunek pracy z [nauczycielem](#) zatrudnionym na podstawie mianowania ulega rozwiązaniu:

1) na wniosek [nauczyciela](#);

2) w razie czasowej niezdolności [nauczyciela](#) do pracy spowodowanej chorobą, jeżeli okres tej niezdolności przekracza 182 dni, przy czym do okresu niezdolności do pracy wlicza się również przypadające w tym okresie przerwy obejmujące dni, w których w [szkole](#), zgodnie z odrębnymi przepisami, nie odbywają się zajęcia; w szczególnie uzasadnionych wypadkach okres nieobecności w pracy może być przedłużony o kolejne 12 miesięcy, o ile [nauczyciel](#) uzyska prawo do świadczenia rehabilitacyjnego, o którym mowa w [przepisach dotyczących świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa](#), lub zostanie mu udzielony urlop dla poratowania zdrowia;

3) **••** w razie orzeczenia przez lekarza przeprowadzającego badanie okresowe lub kontrolne o niezdolności [nauczyciela](#) do wykonywania dotychczasowej pracy;

4) w razie ukończenia przez [nauczyciela](#) 65 lat życia; jeżeli z ukończeniem 65 lat życia [nauczyciel](#) nie nabył prawa do emerytury, dyrektor [szkoły](#) przedłuża okres zatrudnienia, nie dłużej jednak niż o 2 lata od ukończenia przez [nauczyciela](#) 65 lat życia;

5) w razie uzyskania negatywnej oceny pracy dokonanej w trybie i na zasadach określonych w [art. 6a](#);

6) w razie cofnięcia skierowania do nauczania religii w [szkole](#) na zasadach określonych w [odrębnych przepisach](#).

2. **••** Rozwiązanie stosunku pracy z [nauczycielem](#) zatrudnionym na podstawie mianowania z przyczyn określonych w ust. 1 następuje odpowiednio:

1) z końcem roku szkolnego, po uprzednim złożeniu przez [nauczyciela](#) trzymiesięcznego wypowiedzenia;

- 2) z końcem tego miesiąca, w którym upływa okres czasowej niezdolności [nauczyciela](#) do pracy;
- 3) z końcem miesiąca, w którym dyrektor [szkoły](#) otrzymał ostateczne orzeczenie lekarskie o niezdolności [nauczyciela](#) do wykonywania dotychczasowej pracy;
- 4) z końcem roku szkolnego, w którym [nauczyciel](#) ukończył 65 lat życia, po uprzednim trzymiesięcznym wypowiedzeniu;
- 5) z końcem tego miesiąca, w którym upływa trzymiesięczne wypowiedzenie, licząc od otrzymania przez [nauczyciela](#) negatywnej oceny pracy;
- 6) z końcem tego miesiąca, w którym nastąpiło cofnięcie skierowania do nauczania religii.

3. Rozwiązanie stosunku pracy z końcem roku szkolnego w wypadkach określonych w ust. 2 pkt 1 i 4 nie dotyczy [nauczyciela szkoły](#), w której w organizacji pracy nie przewidziano ferii szkolnych.

4. Rozwiązanie stosunku pracy z [nauczycielem](#) zatrudnionym na podstawie mianowania może nastąpić również:

- 1) na mocy porozumienia stron;
- 2) w razie nieusprawiedliwionego niezgłoszenia się [nauczyciela](#) na badanie okresowe lub kontrolne, z końcem miesiąca, w którym dyrektor otrzyma o tym informację, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Dyrektor [szkoły](#) może skierować nauczyciela mianowanego na badanie okresowe lub kontrolne z własnej inicjatywy w każdym czasie. W przypadku dwukrotnego nieusprawiedliwionego niezgłoszenia się [nauczyciela](#) na badanie ust. 4 pkt 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 24. (uchylony).

Art. 25. (uchylony).

Art. 26. 1. Stosunek pracy [nauczyciela](#) wygasa z mocy prawa odpowiednio w razie:

- 1) prawomocnego ukarania w postępowaniu dyscyplinarnym karą dyscyplinarną zwolnienia z pracy oraz karą dyscyplinarną zwolnienia z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczycielskim w okresie trzech lat od ukarania lub karą wydalenia z zawodu nauczycielskiego;
- 2) prawomocnego skazania na karę pozbawienia praw publicznych albo prawa wykonywania zawodu lub utraty pełnej zdolności do czynności prawnych;
- 3) prawomocnego skazania za przestępstwo popełnione umyślnie;
- 4) upływu trzymiesięcznego okresu odbywania kary pozbawienia wolności;
- 5) stwierdzenia, że nawiązanie stosunku pracy nastąpiło na podstawie fałszywych lub nieważnych dokumentów albo zostało dokonane z naruszeniem warunków określonych w [art. 10](#) ust. 5 pkt 1-5, z zastrzeżeniem [art. 10](#) ust. 9.

2. Wygaśnięcie stosunku pracy w przypadkach określonych w ust. 1 stwierdza dyrektor [szkoły](#), a w stosunku do dyrektora [szkoły](#) - organ prowadzący [szkołę](#).

Art. 27. 1.   Rozwiązanie umowy o pracę zawartej z [nauczycielem](#) na czas nieokreślony następuje z końcem roku szkolnego, za trzymiesięcznym wypowiedzeniem.

2. Rozwiązanie umowy o pracę zawartej z [nauczycielem](#) na czas nieokreślony może nastąpić w każdym czasie i bez wypowiedzenia w razie niezdolności [nauczyciela](#) do pracy z powodu choroby trwającej dłużej niż jeden rok, chyba że w szczególnie uzasadnionych wypadkach lekarz leczący stwierdzi możliwość powrotu do pracy w zawodzie [nauczyciela](#). W tym wypadku okres nieobecności w pracy spowodowanej chorobą może być przedłużony do dwóch lat, licząc łącznie okres niezdolności do pracy i urlopu dla poratowania zdrowia.

3. Do rozwiązania stosunku pracy z [nauczycielem](#) zatrudnionym na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony stosuje się również przepisy [art. 23](#) ust. 1 pkt 3-6, ust. 2 pkt 3-6 oraz ust. 3-5.

Art. 28. 1. [Nauczycielowi](#) zatrudnionemu na podstawie mianowania, z którym rozwiązano stosunek pracy z przyczyny określonej w [art. 23](#) ust. 1 pkt 3, przyznaje się odprawę pieniężną w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego ostatnio pobieranego w czasie trwania stosunku pracy - za każdy pełny rok pracy

na stanowisku [nauczyciela](#), w jednostkach organizacyjnych, o których mowa w [art. 1](#) ust. 1 i 1a oraz ust. 2 pkt 1 i 1a, nieprzekraczając jednak sześciomiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

2. [Nauczycielowi](#) zatrudnionemu na podstawie mianowania, z którym rozwiązuje się stosunek pracy z przyczyn określonych w [art. 70](#) ust. 2, przyznaje się odprawę pieniężną na zasadach określonych w ust. 1, nieprzekraczającą jednak:

- 1) trzymiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, jeżeli okres pracy [nauczycielskiej](#) nie przekroczył 10 lat;
- 2) sześciomiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, jeżeli okres pracy [nauczycielskiej](#) przekroczył 10 lat.

2a. W wypadku określonym w [art. 23](#) ust. 1 pkt 6 [nauczycielowi](#) zatrudnionemu na podstawie mianowania przysługuje jednorazowo odprawa w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia za każdy rok pracy na stanowisku nauczyciela religii, nie więcej jednak niż w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia.

3. Odprawy określone w ust. 1-2a wypłaca dyrektor [szkoły](#), który rozwiązał z [nauczycielem](#) zatrudnionym na podstawie mianowania stosunek pracy.

Rozdział 5 Warunki pracy i wynagrodzenie

Art. 29. 1. Organ prowadzący [szkołę](#) obowiązany jest zapewnić [szkole](#) podstawowe warunki do realizacji przez [nauczyciela](#) zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

2. [Nauczycielowi](#) przysługuje wyposażenie jego stanowiska pracy, umożliwiające realizację dydaktyczno-wychowawczego programu nauczania.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, a w odniesieniu do szkół artystycznych - minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, określi, w drodze rozporządzenia, [podstawowe warunki niezbędne do realizacji przez szkoły i nauczycieli zadań i programów, o których mowa w ust. 1 i 2](#), uwzględniając konieczność realizacji przez [szkoły](#) zadań statutowych oraz [realizacji przez nauczycieli zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych](#).

Art. 30. 1. Wynagrodzenie [nauczycieli](#), z zastrzeżeniem [art. 32](#), składa się z:

- 1) wynagrodzenia zasadniczego;
- 2) dodatków: za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego oraz za warunki pracy;
- 3) wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw;
- 4) nagród i innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy, z wyłączeniem świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych i dodatków socjalnych określonych w [art. 54](#).

2. Wysokość wynagrodzenia zasadniczego [nauczyciela](#) uzależniona jest od stopnia awansu zawodowego, posiadanych kwalifikacji oraz wymiaru zajęć obowiązkowych, a wysokość dodatków odpowiednio od okresu zatrudnienia, jakości świadczonej pracy i wykonywania dodatkowych zadań lub zajęć, powierzonego stanowiska lub sprawowanej funkcji oraz trudnych lub uciążliwych warunków pracy.

3. Średnie wynagrodzenie nauczyciela stażysty stanowi co najmniej 82% kwoty bazowej określonej dla pracowników państwowej sfery budżetowej na podstawie art. 5 pkt 1 lit. a i art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 110, poz. 1255, z późn. zm.), ustalonej corocznie w ustawie budżetowej.

4. Średnie wynagrodzenie pozostałych [nauczycieli](#) stanowi dla:

- 1) nauczyciela kontraktowego - 125%,
- 2) nauczyciela mianowanego - 175%,
- 3) nauczyciela dyplomowanego - 225% wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 3.

5. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy oraz po zasięgnięciu opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, określa, w drodze rozporządzenia:

- 1) corocznie [wysokość minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego](#) dla [nauczycieli](#) realizujących tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin, o którym mowa w [art. 42](#) ust. 3, oraz dla [nauczycieli](#), których tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin ustala się na podstawie [art. 42](#) ust. 7, oraz [sposób udokumentowania prawa do określonej stawki wynagrodzenia zasadniczego](#),
- 2) [sposób obliczania wysokości stawki wynagrodzenia zasadniczego za jedną godzinę przeliczeniową](#) i minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego dla [nauczycieli](#) realizujących tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin, o którym mowa w [art. 42](#) ust. 4a,
- 3) [wykaz stanowisk oraz sprawowanych funkcji uprawniających nauczyciela do dodatku funkcyjnego oraz ogólne warunki przyznawania nauczycielom dodatku motywacyjnego](#),
- 4) [sposób ustalania wysokości wynagrodzenia za pracę w dniu wolnym od pracy](#) - uwzględniając stopnie awansu zawodowego, poziom wykształcenia [nauczycieli](#) i wymiar zajęć obowiązkowych, stanowiska kierownicze w [szkole](#) i sprawowane funkcje, stopień zaangażowania [nauczycieli](#) w pracę oraz zapewniając, że wynagrodzenie za pracę w dniu wolnym od pracy uwzględnia osobistą stawkę zaszeregowania [nauczyciela](#) i dodatek za warunki pracy.

6. Organ prowadzący [szkołę](#) będący jednostką samorządu terytorialnego, uwzględniając przewidywaną strukturę zatrudnienia, określa corocznie dla [nauczycieli](#) poszczególnych stopni awansu zawodowego, w drodze regulaminu obowiązującego od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia:

- 1) wysokość stawek dodatków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, oraz szczegółowe warunki przyznawania tych dodatków, z zastrzeżeniem [art. 33](#) i [34](#),
- 2) szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw, z zastrzeżeniem [art. 35](#) ust. 3,
- 3) wysokość i warunki wypłacania składników wynagrodzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 4, o ile nie zostały one określone w ustawie lub w odrębnych przepisach
- w taki sposób, aby średnie wynagrodzenia [nauczycieli](#), składające się ze składników, o których mowa w ust. 1, odpowiadały na obszarze działania danej jednostki samorządu terytorialnego co najmniej średnim wynagrodzeniom [nauczycieli](#), o których mowa odpowiednio w ust. 3 i 4.

6a. Regulamin podlega uzgodnieniu ze [związkami zawodowymi](#) zrzeszającymi [nauczycieli](#).

6b. W przypadku nieuchwalenia do dnia 31 grudnia danego roku regulaminu na kolejny rok kalendarzowy stosuje się regulamin obowiązujący w roku poprzednim, nie dłużej jednak niż przez okres dwóch miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy budżetowej.

7. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego i Ministrem Obrony Narodowej, określa, w drodze rozporządzenia, dla [nauczycieli](#) poszczególnych stopni awansu zawodowego zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez organy administracji rządowej [wysokość stawek dodatków, o których mowa w ust. 1 pkt 2](#), z zastrzeżeniem [art. 33](#), oraz [szczegółowe warunki przyznawania tych dodatków, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw](#), wysokość i warunki wypłacania składników wynagrodzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 4, o ile nie zostały one określone w przepisach ustawy lub w odrębnych przepisach, z zastrzeżeniem ust. 7a, uwzględniając wysokości średniego wynagrodzenia [nauczycieli](#), o których mowa w ust. 3 i 4, oraz zróżnicowanie [szkół](#) prowadzonych przez poszczególnych ministrów.

7a. Minister Sprawiedliwości, uwzględniając co najmniej wysokości średniego wynagrodzenia nauczycieli, o których mowa w ust. 3 i 4, określi, w drodze rozporządzenia, dla [nauczycieli](#) poszczególnych stopni awansu zawodowego zatrudnionych w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich, rodzinnych ośrodkach diagnostyczno-konsultacyjnych oraz szkołach przy zakładach karnych wysokość stawek dodatków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, oraz szczegółowe warunki przyznawania tych dodatków, z zastrzeżeniem [art. 33](#), a także szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oraz wysokość i warunki wypłacania składników wynagrodzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 4, o ile nie zostały one określone w przepisach ustawy lub odrębnych przepisach, uwzględniając w szczególności specyfikę organizacji nauki, pracy wychowawczej i resocjalizacyjnej, a także specyfikę nauczania prowadzonego w warunkach izolacji.

7b. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, określi, w drodze rozporządzenia, [składniki wynagrodzenia przysługującego nauczycielom, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a, ich wysokość oraz warunki i sposób wypłacania](#), z uwzględnieniem posiadanych stopni awansu zawodowego.

8. Środki niezbędne na średnie wynagrodzenia [nauczycieli](#), o których mowa w ust. 3 i 4, wraz z pochodnymi od wynagrodzeń, środki na odpis, o którym mowa w [art. 53](#) ust. 1, oraz środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli z uwzględnieniem doradztwa metodycznego, o których mowa w [art. 70a](#) ust. 1, zagwarantowane są przez państwo w dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

8a. W przypadku szkół prowadzonych przez właściwych ministrów środki niezbędne na wynagrodzenia [nauczycieli](#) wraz z pochodnymi od wynagrodzeń, środki na odpis, o którym mowa w [art. 53](#) ust. 1, oraz środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego [nauczycieli](#) z uwzględnieniem doradztwa metodycznego, o których mowa w [art. 70a](#) ust. 1, zagwarantowane są w budżetach tych ministrów.

9. (uchylony).

10. Organy prowadzące [szkoły](#) będące jednostkami samorządu terytorialnego mogą zwiększać środki na wynagrodzenia [nauczycieli](#), w tym podwyższać minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego, o których mowa w ust. 5.

10a. Podwyższenie minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego następuje w trybie określonym w ust. 6.

10b. Zwiększenie środków na poszczególne składniki wynagrodzenia dla [nauczycieli](#) ponad poziom określony w ust. 3 i 4 może odbywać się wyłącznie z dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego.

11. Podwyższenie wynagrodzeń dla [nauczycieli](#) następuje nie później niż w terminie określonym dla pracowników państwowej sfery budżetowej, o których mowa w ust. 3, z wyrównaniem od dnia 1 stycznia danego roku.

Art. 31. Nauczycielowi dyplomowanemu, który uzyskał tytuł honorowy profesora oświaty, organ prowadzący wypłaca jednorazową gratyfikację pieniężną w wysokości 6-miesięcznego ostatnio pobieranego wynagrodzenia zasadniczego.

Art. 32. 1. Nauczycielom mianowanym i dyplomowanym zatrudnionym na stanowiskach, na których wymagane są kwalifikacje pedagogiczne, w urzędach organów administracji rządowej i kuratoriach oświaty przysługuje wynagrodzenie i inne świadczenia, określone dla członków korpusu służby cywilnej w ustawie z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej (Dz. U. Nr 170, poz. 1218).

2. Do nauczycieli mianowanych i dyplomowanych zatrudnionych na stanowiskach, na których wymagane są kwalifikacje pedagogiczne, w specjalistycznej jednostce nadzoru, o której mowa w [art. 32a ustawy o systemie oświaty](#), w organach sprawujących nadzór pedagogiczny nad zakładami poprawczymi, schroniskami dla nieletnich, rodzinnymi ośrodkami diagnostyczno-konsultacyjnymi oraz szkołami przy zakładach karnych w zakresie wynagrodzenia i innych świadczeń stosuje się odpowiednio przepisy ustawy, o której mowa w ust. 1.

3. Nauczycielom mianowanym i dyplomowanym zatrudnionym na stanowiskach, na których wymagane są kwalifikacje pedagogiczne, w Centralnej Komisji Egzaminacyjnej oraz okręgowych komisjach egzaminacyjnych oprócz wynagrodzenia zasadniczego przysługują dodatki: za wysługę lat, motywacyjny oraz służbowy.

4. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, [wysokość i warunki przyznawania dodatków, o których mowa w ust. 3](#), z zastrzeżeniem [art. 33](#), uwzględniając w szczególności potrzebę zróżnicowania ich wysokości w zależności od jakości świadczonej pracy i zajmowanego stanowiska.

Art. 33. 1. [Nauczycielom](#) przysługuje dodatek za wysługę lat, w wysokości 1% wynagrodzenia zasadniczego za każdy rok pracy, wypłacany w okresach miesięcznych poczynając od czwartego roku pracy, z tym że dodatek ten nie może przekroczyć 20% wynagrodzenia zasadniczego.

2. (uchylony).

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, określa, w drodze rozporządzenia, [szczególne przypadki zaliczania okresów zatrudnienia oraz innych okresów uprawniających do dodatku za wysługę lat](#).

Art. 34. 1. [Nauczycielom](#) pracującym w trudnych lub uciążliwych warunkach przysługuje z tego tytułu dodatek za warunki pracy.

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, określa, w drodze rozporządzenia, [wykaz trudnych i uciążliwych warunków pracy, stanowiących podstawę do przyznania z tego tytułu dodatku, o którym mowa w ust. 1](#), biorąc pod uwagę w szczególności stopień trudności zajęć realizowanych w warunkach trudnych i uciążliwych.

3. (uchylony).

Art. 35. 1. W szczególnych wypadkach, podyktowanych wyłącznie koniecznością realizacji programu nauczania lub zapewnienia opieki w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, [nauczyciel](#) może być obowiązany do odpłatnej pracy w godzinach ponadwymiarowych zgodnie z posiadaną specjalnością, których liczba nie może przekroczyć 1/4 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć. Przydzielenie [nauczycielowi](#) większej liczby godzin ponadwymiarowych może nastąpić wyłącznie za jego zgodą, jednak w wymiarze nieprzekraczającym 1/2 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć.

2. Przez godzinę ponadwymiarową rozumie się przydzieloną [nauczycielowi](#) godzinę zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych powyżej tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych.

2a. Przez godzinę doraźnego zastępstwa rozumie się przydzieloną [nauczycielowi](#) godzinę zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych powyżej tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych, której realizacja następuje w zastępstwie nieobecnego [nauczyciela](#).

3. Wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe i za godziny doraźnych zastępstw wypłaca się według stawki osobistego szaszerogowania [nauczyciela](#), z uwzględnieniem dodatku za warunki pracy.

4. Kobiety w ciąży, osoby wychowującej dziecko do lat 4 oraz [nauczyciela](#) w trakcie odbywania [stażu](#) będącego warunkiem uzyskania stopnia nauczyciela kontraktowego, mianowanego lub dyplomowanego nie wolno zatrudniać w godzinach ponadwymiarowych bez ich zgody.

Art. 36. 1. Układy zbiorowe pracy dla [nauczycieli](#) mogą być zawierane na zasadach określonych w [dziale jedenastym](#) Kodeksu pracy, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Zawieranie układów zbiorowych pracy dla [nauczycieli](#), o których mowa w ust. 1, nie może powodować dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa.

Art. 37. (uchylony).

Art. 38. [Nauczyciel](#) nabywa prawo do wynagrodzenia od dnia nawiązania stosunku pracy.

Art. 39. 1. Zmiana wysokości wynagrodzenia w czasie trwania stosunku pracy w związku z uzyskaniem kolejnego stopnia awansu zawodowego [nauczyciela](#) następuje z pierwszym dniem roku szkolnego następującego po roku szkolnym, w którym nauczyciel uzyskał wyższy stopień awansu. Zmiana wysokości wynagrodzenia z innych przyczyn następuje z pierwszym dniem najbliższego miesiąca kalendarzowego, jeżeli inne przyczyny nie nastąpiły od pierwszego dnia danego miesiąca kalendarzowego.

1a. W przypadku uzyskania kolejnego stopnia awansu zawodowego w trybie [art. 9b](#) ust. 3a zmiana wysokości wynagrodzenia następuje z dniem 1 stycznia danego roku, następującego po roku kalendarzowym, w którym [nauczyciel](#) uzyskał wyższy stopień awansu.

2. W razie zmiany miejsca pracy, pociągającej za sobą zmianę wysokości wynagrodzenia, prawo do wynagrodzenia odpowiadającego nowemu miejscu pracy przysługuje od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, następującego po objęciu obowiązków pracowniczych w nowym miejscu pracy, jeżeli objęcie tych obowiązków nie nastąpiło od dnia pierwszego danego miesiąca kalendarzowego.

3. Wynagrodzenie wypłacane jest [nauczycielowi](#) miesięcznie z góry w pierwszym dniu miesiąca. Jeżeli pierwszy dzień miesiąca jest [dniem ustawowo wolnym od pracy](#), wynagrodzenie wypłacane jest w dniu następnym.

4. Składniki wynagrodzenia, których wysokość może być ustalona jedynie na podstawie już wykonanych prac, wypłaca się miesięcznie lub jednorazowo z dołu w ostatnim dniu miesiąca. Jeżeli ostatni dzień miesiąca jest dniem [ustawowo wolnym od pracy](#), wynagrodzenie wypłacane jest w dniu poprzedzającym ten dzień, a w wypadkach szczególnie uzasadnionych wynagrodzenie może być wypłacone w jednym z ostatnich pięciu dni miesiąca lub w dniu wypłaty wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 3.

Art. 40. Prawo do wynagrodzenia gaśnie z ostatnim dniem miesiąca kalendarzowego, w którym nastąpiło wygaśnięcie lub rozwiązanie stosunku pracy.

Art. 41. (uchylony).

Art. 42. 1. Czas pracy [nauczyciela](#) zatrudnionego w pełnym wymiarze zajęć nie może przekraczać 40 godzin na tydzień.

2. W ramach czasu pracy, o którym mowa w ust. 1, oraz ustalonego wynagrodzenia [nauczyciel](#) obowiązany jest realizować:

- 1) zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze, prowadzone bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, w wymiarze określonym w ust. 3 lub ustalonym na podstawie ust. 4a albo ust. 7;
- 2) inne czynności i zajęcia wynikające z zadań statutowych [szkoły](#), ze szczególnym uwzględnieniem zajęć opiekuńczych i wychowawczych wynikających z potrzeb i zainteresowań uczniów;
- 3) zajęcia i czynności związane z przygotowaniem się do zajęć, samokształceniem i doskonaleniem zawodowym.

2a. [Nauczyciel](#), na swój wniosek złożony na piśmie do dyrektora [szkoły](#) przed rozpoczęciem zajęć w danym roku szkolnym, może realizować zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze w wymiarze określonym w ust. 4a. Dyrektor [szkoły](#) może wyrazić zgodę na realizację zajęć w danym roku szkolnym w ustalonym z [nauczycielem](#) wymiarze określonym w ust. 4a, jeżeli taka możliwość wynika z zatwierdzonego przez organ prowadzący [szkołę](#) arkusza organizacyjnego [szkoły](#).

3. Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, [nauczycieli](#) zatrudnionych w pełnym wymiarze zajęć ustala się, z zastrzeżeniem ust. 2a i 4a, według następujących norm:

Lp.	Stanowisko - typ (rodzaj) szkoły	Tygodniowa liczba godzin obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych
1	2	3
1	Nauczyciele przedszkoli, z wyjątkiem nauczycieli pracujących z grupami dzieci 6-letnich	25
2	Nauczyciele przedszkoli i innych placówek przedszkolnych pracujących z grupami dzieci 6-letnich	22
3	Nauczyciele: przedszkoli specjalnych, szkół podstawowych, gimnazjów, szkół specjalnych, liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych i liceów uzupełniających, przedmiotów teoretycznych w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, w tym w szkołach specjalnych i szkolenia rzemieślnicze w schroniskach dla nieletnich oraz zakładach poprawczych, przedmiotów artystycznych i ogólnokształcących w szkołach artystycznych i innych placówkach kształcenia artystycznego	18
4	Nauczyciele kolegium nauczycielskiego, z wyjątkiem nauczycieli kolegium języków obcych, kulturalno-oświatowego i bibliotekarskiego	15
5	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu we wszystkich typach szkół	22
6	Wychowawcy świetlic szkolnych i półinternatów (z wyjątkiem wychowawców świetlic szkół specjalnych), świetlic i klubów środowiskowych, w tym: profilaktyczno-wychowawczych i terapeutycznych, wychowawcy młodzieżowych ośrodków socjoterapii	26

7	Wychowawcy internatów, burs, ogrodów jordanowskich, świetlic dworcowych, stałych szkolnych schronisk młodzieżowych	30
8	Wychowawcy ośrodków szkolno-wychowawczych	28
9	Wychowawcy: a) w placówkach socjalizacyjnych, zakładach opiekuńczo-leczniczych dla dzieci b) w domach wczasów dziecięcych - w tym na zajęcia dydaktyczne c) w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich, świetlicach szkół specjalnych, placówkach interwencyjnych, rodzinnych ośrodkach diagnostyczno-konsultacyjnych, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, zespołach pozalekcyjnych zajęć wychowawczych zorganizowanych w zakładach opieki zdrowotnej, wychowawcy realizujący zajęcia w domach pomocy społecznej	26 26 10 24
10	Nauczyciele pałaców młodzieży, młodzieżowych domów kultury, ognisk pracy pozaszkolnej, pozaszkolnych placówek specjalistycznych, międzyszkolnych ośrodków sportowych prowadzących bezpośrednią pracę z dziećmi i młodzieżą systemem pracownianym	18
11	Nauczyciele-bibliotekarze bibliotek szkolnych	30
12	Nauczyciele poradni psychologiczno-pedagogicznej	20

4. (uchylony).

4a. Zajęcia dydaktyczne, opiekuńcze i wychowawcze mogą być realizowane, z zastrzeżeniem ust. 2a, w wymiarze:

- 1) od 18 do 27 godzin - przez [nauczycieli](#), o których mowa w ust. 3 w tabeli w rubryce: stanowisko - typ (rodzaj) [szkoły](#), w lp. 3 i 10;
- 2) od 22 do 26 godzin - przez [nauczycieli](#), o których mowa w ust. 3 w tabeli w rubryce: stanowisko - typ (rodzaj) [szkoły](#), w lp. 5.

5. Pracę wykonywaną w wymiarze określonym w ust. 3 lub ustalonym na podstawie ust. 4a albo ust. 7 uznaje się w zakresie uprawnień pracowniczych za pracę wykonywaną w pełnym wymiarze zajęć.

5a. [Nauczyciel](#), który realizuje tygodniowy obowiązkowy wymiar zajęć zgodnie z ust. 4a, nie może mieć przydzielonych godzin ponadwymiarowych, z wyjątkiem godzin doraźnych zastępstw.

5b. [Nauczyciel](#), który realizuje tygodniowy obowiązkowy wymiar zajęć zgodnie z ust. 3 i dla którego ustalony plan zajęć w pewnych okresach roku szkolnego nie wyczerpuje obowiązującego tego [nauczyciela](#) tygodniowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, powinien nauczać odpowiednio większą liczbę godzin w innych okresach danego roku szkolnego. Praca wykonywana zgodnie z tak ustalonym planem zajęć nie jest pracą w godzinach ponadwymiarowych.

6. Dyrektorowi i wicedyrektorowi [szkoły](#) oraz [nauczycielowi](#) pełniącemu inne stanowisko kierownicze w [szkole](#) obniża się tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć określonych w ust. 3 w zależności od wielkości i typu [szkoły](#) oraz warunków pracy lub zwalnia się ich od obowiązku realizacji tych zajęć. Dotyczy to również [nauczyciela](#), który obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie [nauczyciela](#), któremu powierzono stanowisko kierownicze.

7. Organ prowadzący [szkołę](#) lub placówkę po uzyskaniu opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny określa:

- 1) zasady rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć [nauczycieli](#), dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego;
- 2) [zasady udzielania i rozmiar zniżek, o których mowa w ust. 6, oraz przyznanie zwolnienia od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3](#);
- 3) tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć [nauczycieli](#) szkół niewymienionych w ust. 3, [nauczycieli szkół, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a](#), nauczycieli szkół zaocznych, nauczycieli kolegiów pracowników służb społecznych, nauczycieli w systemie kształcenia na odległość, nauczycieli realizujących w ramach stosunku pracy obowiązki określone dla stanowisk o różnym tygodniowym obowiązkowym wymiarze godzin, pedagogów, psychologów, logopedów, doradców zawodowych prowadzących zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu w celu wspomaganie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie [art. 22](#) ust. 2 pkt 11 [ustawy o systemie oświaty](#), bibliotekarzy bibliotek pedagogicznych oraz zasady zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć w kształceniu zaocznym i w systemie kształcenia na odległość.

7a. Zajęcia i czynności realizowane w ramach czasu pracy [nauczyciela](#), o których mowa w ust. 2 pkt 1, są rejestrowane i rozliczane w dziennikach lekcyjnych lub dziennikach zajęć w okresach tygodniowych.

8. (uchylony).

9. (uchylony).

Art. 42a. 1. Dyrektor za zgodą organu prowadzącego [szkołę](#) lub placówkę może [nauczycielowi](#) zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć obniżyć tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć, na czas określony lub do odwołania, ze względu na doskonalenie się, wykonywanie pracy naukowej, albo prac zleconych przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny lub organ prowadzący [szkołę](#) lub placówkę albo ze względu na szczególne warunki pracy [nauczyciela](#) w [szkole](#) lub placówce.

2. Obniżenie tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nie może spowodować zmniejszenia wynagrodzenia oraz ograniczenia innych uprawnień [nauczyciela](#).

3. [Nauczyciel](#) korzystający z obniżonego tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nie może mieć godzin ponadwymiarowych, z wyjątkiem nauczycieli, o których mowa w [art. 42](#) ust. 6.

4. (uchylony).

Art. 42b. 1. [Nauczyciel](#) może być obowiązany do realizowania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć wychowawczych także w porze nocnej.

2. Za każdą godzinę pracy w porze nocnej [nauczycielowi](#) przysługuje dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 15% godzinowej stawki wynagrodzenia zasadniczego, jednakże nie niższej niż ustalona na podstawie [art. 151⁸](#) § 1 Kodeksu pracy.

3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z właściwymi ministrami, określi, w drodze rozporządzenia, [szkoły i przypadki, w których nauczyciel może być obowiązany do realizowania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć wychowawczych także w porze nocnej, oraz warunki, na jakich może się to odbywać](#), uwzględniając w szczególności:

- 1) konieczność zapewnienia opieki w porze nocnej w placówkach świadczących opiekę całkowitą lub przyjmujących dzieci także w nocy;
- 2) zapobieganie zagrożeniom dla wychowanków ze strony środowiska lokalnego;
- 3) warunki lokalowe [szkół](#);
- 4) równomierne obciążenie [nauczycieli](#) pracą w porze nocnej.

Art. 42c. 1. [Nauczyciela](#) zatrudnionego w pełnym wymiarze zajęć obowiązuje pięciodniowy tydzień pracy. [Nauczycielom](#) doksztalającym się, wykonującym inne ważne społecznie zadania lub - jeżeli to wynika z organizacji pracy w [szkole](#) - dyrektor [szkoły](#) może ustalić czterodniowy tydzień pracy.

2. W [szkołach](#), w których praca odbywa się we wszystkie dni tygodnia, [nauczyciel](#) korzysta co najmniej raz na dwa tygodnie z dwu kolejnych dni wolnych od pracy, z których jeden musi przypadać w niedzielę. Nie dotyczy to [nauczyciela](#) pracującego w systemie kształcenia zaocznego.

3. Za zajęcia dydaktyczne, wychowawcze lub opiekuńcze, wykonywane w dniu wolnym od pracy, [nauczyciel](#) otrzymuje inny dzień wolny od pracy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach zamiast dnia wolnego [nauczyciel](#) otrzymuje odrębne wynagrodzenie, w wysokości ustalonej w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie [art. 30](#) ust. 5.

4. Za pracę w święto, przypadające poza dwoma dniami w tygodniu wolnymi od pracy, [nauczyciel](#) otrzymuje inny dzień wolny od pracy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach zamiast dnia wolnego [nauczyciel](#) otrzymuje wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 3, ze 100% dodatkiem.

Art. 43. (uchylony).

Art. 44. (uchylony).

Art. 45. (uchylony).

Art. 46. (uchylony).

Rozdział 6 Nagrody i odznaczenia

Art. 47. 1. Za wieloletnią pracę [nauczyciel](#) otrzymuje nagrodę jubileuszową w wysokości:

- 1) za 20 lat pracy - 75% wynagrodzenia miesięcznego;
- 2) za 25 lat pracy - 100% wynagrodzenia miesięcznego;
- 3) za 30 lat pracy - 150% wynagrodzenia miesięcznego;
- 4) za 35 lat pracy - 200% wynagrodzenia miesięcznego;
- 5) za 40 lat pracy - 250% wynagrodzenia miesięcznego.

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, [szczegółowe zasady ustalania okresów pracy i innych okresów uprawniających nauczyciela do nagrody jubileuszowej oraz szczegółowe zasady jej obliczania i wypłacania](#).

Art. 48. [Nauczycielowi](#) przysługuje dodatkowe wynagrodzenie roczne na zasadach i w wysokości określonych w [ustawie z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej](#).

Art. 49. 1. Tworzy się specjalny fundusz na nagrody dla [nauczycieli](#) za ich osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze:

- 1) w budżetach organów prowadzących [szkoły](#) w wysokości co najmniej 1% planowanych rocznych wynagrodzeń osobowych, z przeznaczeniem na wypłaty nagród organów prowadzących [szkoły](#) i dyrektorów [szkół](#);
- 2) w budżetach wojewodów łącznie w wysokości stanowiącej równowartość 2 744 średnich wynagrodzeń nauczyciela stażysty, z przeznaczeniem na wypłaty nagród kuratorów oświaty oraz nagród organów sprawujących nadzór pedagogiczny dla nauczycieli, o których mowa w [art. 1](#) ust. 1 pkt 1 i ust. 1a;
- 3) w budżecie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w wysokości stanowiącej równowartość 2 015 średnich wynagrodzeń nauczyciela stażysty, z przeznaczeniem na wypłaty nagród tego ministra.

2. Organy prowadzące [szkoły](#) ustalają [kryteria i tryb przyznawania nagród dla nauczycieli ze środków, o których mowa w ust. 1 pkt 1](#), uwzględniając w szczególności osiągnięcia w zakresie pracy dydaktyczno-wychowawczej, pracy opiekuńczo-wychowawczej oraz realizacji innych zadań statutowych [szkoły](#), sposób podziału środków na nagrody organów prowadzących [szkoły](#) i dyrektorów [szkół](#), tryb zgłaszania kandydatów do nagród oraz zasadę, że nagroda może być przyznana [nauczycielowi](#) po przepracowaniu w [szkole](#) co najmniej roku.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określa, w drodze rozporządzenia, tryb i kryteria przyznawania nagród dla [nauczycieli](#) za ich osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze ze środków, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, uwzględniając w szczególności sposób zgłaszania kandydatów do nagród oraz zasadę, że nagroda może być przyznana [nauczycielowi](#) po przepracowaniu w [szkole](#) co najmniej 2 lat.

Art. 50. (uchylony).

Art. 51. 1. "Medal Komisji Edukacji Narodowej" nadawany będzie [nauczycielom](#) i innym osobom za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania.

2. "Medal Komisji Edukacji Narodowej" nadaje minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, [szczegółowe zasady nadawania "Medalu Komisji Edukacji Narodowej", tryb przedstawiania wniosków, wzór medalu, tryb jego wręczania i sposób noszenia](#), z uwzględnieniem wymogów, jakie powinny spełniać wnioski o nadanie medalu.

Art. 52. (uchylony).

Rozdział 7 Uprawnienia socjalne i urlopy

Art. 53. 1. Dla [nauczycieli](#) dokonuje się corocznie odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w wysokości ustalonej jako iloczyn planowanej, przeciętnej w danym roku kalendarzowym, liczby [nauczycieli](#) zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze zajęć (po przeliczeniu na pełny wymiar zajęć) skorygowanej w końcu roku do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych [nauczycieli](#) (po przeliczeniu na pełny wymiar zajęć) i 110% kwoty bazowej, określonej dla pracowników państwowej sfery budżetowej na podstawie art. 5 pkt 1 lit. a i art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw, ustalonej corocznie w ustawie budżetowej.

1a. Z odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, o którym mowa w ust. 1, wypłacane jest [nauczycielowi](#) do końca sierpnia każdego roku świadczenie urlopowe w wysokości odpisu podstawowego, o którym mowa w [przepisach o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych](#), ustalonego proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy i okresu zatrudnienia [nauczyciela](#) w danym roku szkolnym.

2. Dla [nauczycieli](#) będących emerytami i rencistami dokonuje się odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w wysokości 5% pobieranych przez nich emerytur i rent.

2a. (uchylony).

3. Odpisy, o których mowa w ust. 1 i 2, łącznie z naliczonymi odpisami podstawowymi na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych na pozostałych pracownikach oraz emerytów i rencistów - byłych pracowników, stanowią jeden fundusz w [szkole](#).

3a. W przypadku likwidacji [szkoły](#) organ prowadzący [szkołę](#) jest obowiązany wskazać inną [szkołę](#), w której będzie naliczany odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych na każdego [nauczyciela](#) będącego emerytem lub rencistą zlikwidowanej [szkoły](#). Osoby te korzystają z usług i świadczeń finansowanych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych na zasadach i warunkach ustalonych w regulaminie obowiązującym we wskazanej [szkole](#).

4. Organ prowadzący [szkołę](#) może tworzyć służbę socjalną powołaną do gospodarowania funduszem, o którym mowa w ust. 3.

5. W sprawach nieuregulowanych w ust. 1-4 stosuje się [przepisy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych](#).

Art. 54. 1. [Nauczyciel](#) zatrudniony na terenie wiejskim oraz w mieście liczącym do 5 000 mieszkańców ma prawo do lokalu mieszkalnego na terenie gminy, w której położona jest [szkoła](#).

2. Obowiązek realizacji uprawnień [nauczyciela](#), o którym mowa w ust. 1, należy do dyrektora [szkoły](#) i organu prowadzącego [szkołę](#).

3. [Nauczycielowi](#), o którym mowa w ust. 1, posiadającemu kwalifikacje do zajmowania stanowiska [nauczyciela](#), przysługuje nauczycielski dodatek mieszkaniowy, którego wysokość uzależniona jest od stanu rodzinnego [nauczyciela](#). Wysokość dodatku może być także zróżnicowana w zależności od miejscowości, w której [nauczyciel](#) jest zatrudniony.

4. [Nauczyciel](#) po przejściu na emeryturę lub rentę zachowuje prawo do zajmowania mieszkania. Prawo to służy także małżonkowi [nauczyciela](#) emeryta (rencisty) oraz dzieciom pozostającym na jego utrzymaniu i prowadzącym z nim wspólne gospodarstwo domowe.

5. [Nauczycielowi](#) posiadającemu kwalifikacje do zajmowania stanowiska [nauczyciela](#), zatrudnionemu na terenie wsi lub w mieście liczącym do 5 000 mieszkańców, przysługuje odrębny dodatek w wysokości 10% wynagrodzenia zasadniczego. Organ prowadzący [szkołę](#) może podwyższyć dodatek [nauczycielowi](#) zatrudnionemu na terenie wiejskim, na którym występuje deficyt kadr.

6. W razie zbiegu prawa do dodatku, o którym mowa w ust. 3, z prawem do dodatku przysługującym na podstawie przepisów o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych, [nauczycielowi](#) spełniającemu wymagane warunki przysługują obydwa dodatki.

7. Organ prowadzący [szkołę](#) będący jednostką samorządu terytorialnego określa w trybie, o którym mowa w [art. 30](#) ust. 6, wysokość nauczycielskiego dodatku mieszkaniowego oraz szczegółowe zasady jego przyznawania i wypłacania, z uwzględnieniem zasad określonych w ust. 3.

8. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określa, w drodze rozporządzenia, [wysokość nauczycielskiego dodatku mieszkaniowego oraz szczegółowe zasady jego przyznawania i wypłacania](#), z uwzględnieniem zasad określonych w ust. 3, w stosunku do [nauczycieli](#) zatrudnionych w [szkołach](#) prowadzonych przez organy administracji rządowej.

Art. 55. (uchylony).

Art. 56. 1. [Nauczyciel](#) zatrudniony na terenie wsi ma prawo otrzymać do osobistego użytkowania i jego rodziny działkę gruntu szkolnego.

2. Organ prowadzący [szkołę](#) przydziela w miarę możliwości potrzebny obszar gruntu, o ile grunty szkolne nie wystarczają na realizację uprawnienia określonego w ust. 1, jednak o powierzchni nie większej niż 0,25 ha.

Art. 57. (uchylony).

Art. 58. Mieszkania w budynkach szkolnych i użytkowanych przez [szkoły](#) mogą być zajmowane tylko przez [nauczycieli](#) i pracowników zatrudnionych w [szkołach](#).

Art. 59. (uchylony).

Art. 60. Uprawnienia określone w [art. 56](#) i [58](#) zachowują [nauczyciele](#) również po przejściu na emeryturę lub rentę.

Art. 61. 1. [Nauczyciel](#), który uzyskał stopień nauczyciela kontraktowego w ciągu dwóch lat od dnia podjęcia pierwszej pracy zawodowej w życiu w [szkole](#) i posiada kwalifikacje wymagane do zajmowania danego stanowiska, otrzymuje w [szkole](#) wskazanej jako podstawowe miejsce zatrudnienia na swój wniosek jednorazowy zasiłek na zagospodarowanie w wysokości dwumiesięcznego otrzymywanego wynagrodzenia zasadniczego. Do pierwszej pracy zawodowej w życiu nie zalicza się pracy wykonywanej w okresie studiów lub nauki w zakładzie kształcenia nauczycieli.

2. Prawo do złożenia wniosku o wypłacenie zasiłku na zagospodarowanie przysługuje [nauczycielowi](#) w okresie roku, licząc od dnia uzyskania stopnia nauczyciela kontraktowego.

3. Zasiłek na zagospodarowanie podlega zwrotowi, jeżeli [nauczyciel](#) nie przepracuje w [szkole](#) trzech lat, licząc od dnia uzyskania stopnia nauczyciela kontraktowego. W szczególnie uzasadnionych przypadkach organ prowadzący [szkołę](#) może zwolnić [nauczyciela](#) w całości lub w części z obowiązku zwrotu zasiłku.

Art. 62. (uchylony).

Art. 63. [Nauczyciel](#) korzysta w związku z pełnieniem obowiązków służbowych z prawa do ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy państwowych. Organ prowadzący [szkołę](#) obowiązany jest z urzędu występować w obronie [nauczyciela](#), gdy ustalone dla [nauczyciela](#) uprawnienia zostaną naruszone.

Art. 64. 1. [Nauczycielowi](#) zatrudnionemu w [szkole](#), w której w organizacji pracy przewidziano ferie letnie i zimowe, przysługuje urlop wypoczynkowy w wymiarze odpowiadającym okresowi ferii i w czasie ich trwania.

2. [Nauczyciel](#), o którym mowa w ust. 1, może być zobowiązany przez dyrektora do wykonywania w czasie tych ferii następujących czynności:

- 1) przeprowadzania egzaminów;
- 2) prac związanych z zakończeniem roku szkolnego i przygotowaniem nowego roku szkolnego;
- 3) opracowywania szkolnego zestawu programów oraz uczestniczenia w doskonaleniu zawodowym w określonej formie.

Czynności, o których mowa w pkt 1-3, nie mogą łącznie zająć [nauczycielowi](#) więcej niż 7 dni.

3. **☛☛** [Nauczycielom](#) zatrudnionym w [szkołach](#), w których nie są przewidziane ferie szkolne, przysługuje prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 35 dni roboczych w czasie ustalonym w planie urlopów.

4. W ramach ustalonego w ust. 1 wymiaru urlopu wypoczynkowego [nauczyciel](#) ma prawo do nieprzerwanego co najmniej czterotygodniowego urlopu wypoczynkowego.

5. **☛☛** [Nauczyciel](#) zatrudniony przez cały okres trwania zajęć w danym roku szkolnym w [szkole](#), w której w organizacji pracy przewidziano ferie szkolne, ma prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze i na zasadach określonych w ust. 1. [Nauczyciel](#) zatrudniony przez okres krótszy niż 10 miesięcy w [szkole](#), w której w organizacji pracy przewidziano ferie szkolne, ma prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze proporcjonalnym do określonego w umowie okresu prowadzenia zajęć.

5a. [Nauczyciel](#) zatrudniony w [szkole](#), w której nie są przewidziane ferie szkolne, w przypadku nawiązania lub ustania stosunku pracy w trakcie roku kalendarzowego, ma prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze proporcjonalnym do okresu przepracowanego, zgodnie z [odrębnymi przepisami](#).

Art. 65. **☛☛** [Nauczyciel](#) zatrudniony w [szkole](#), w której w organizacji pracy przewidziano ferie szkolne, uzyskuje prawo do pierwszego urlopu w ostatnim dniu poprzedzającym ferie szkolne, a prawo do drugiego i dalszych urlopów - w każdym następnym roku kalendarzowym.

Art. 66. 1. **☛☛** W razie niewykorzystania urlopu wypoczynkowego w całości lub części w okresie ferii szkolnych z powodu niezdolności do pracy wywołanej chorobą lub odosobnieniem w związku z chorobą zakaźną, urlopu macierzyńskiego, odbywania ćwiczeń wojskowych albo krótkotrwałego przeszkolenia wojskowego - [nauczycielowi](#) przysługuje urlop w ciągu roku szkolnego, w wymiarze uzupełniającym do 8 tygodni. Urlop uzupełniający w ciągu roku szkolnego przysługuje również dyrektorowi i wicedyrektorowi [szkoły](#), którzy na polecenie lub za zgodą organu prowadzącego [szkołę](#) nie wykorzystali urlopu w czasie ferii szkolnych z powodu wykonywania zadań zleconych przez ten organ lub prowadzenia w [szkole](#) inwestycji albo kapitalnych remontów.

2. **☛☛** W razie niewykorzystania przysługującego urlopu wypoczynkowego z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy, powołania do zasadniczej służby wojskowej albo do odbywania zastępczo obowiązku tej służby, do okresowej służby wojskowej lub do odbywania długotrwałego przeszkolenia wojskowego - [nauczycielowi](#) przysługuje ekwiwalent pieniężny za okres niewykorzystanego urlopu, nie więcej jednak niż za 8 tygodni w odniesieniu do nauczycieli, o których mowa w [art. 64](#) ust. 1, a nie więcej niż za 35 dni roboczych w odniesieniu do nauczycieli, o których mowa w [art. 64](#) ust. 3.

3. (uchylony).

Art. 67. 1. Za czas urlopu wypoczynkowego [nauczycielowi](#) przysługuje wynagrodzenie, jakie by otrzymał, gdyby w tym czasie pracował. Wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe i zajęcia dodatkowe oblicza się na podstawie przeciętnego wynagrodzenia z okresu wszystkich miesięcy danego roku szkolnego, poprzedzających miesiąc rozpoczęcia urlopu, a jeżeli okres zatrudnienia jest krótszy od roku szkolnego - z tego okresu.

2. Jeżeli wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę obliczenia wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i zajęcia dodatkowe uległa zmianie w okresie, z którego oblicza się wynagrodzenie za urlop, lub w miesiącu wykorzystywania urlopu, wynagrodzenie to ulega przeliczeniu.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, w drodze rozporządzenia, [szczegółowe zasady ustalania wynagrodzenia oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy](#).

Art. 67a. 1. Z wnioskiem o udzielenie urlopu wychowawczego [nauczyciel](#) występuje do organu, który nawiązał z nim stosunek pracy.

2. Wniosek o udzielenie urlopu wychowawczego powinien być zgłoszony co najmniej na 1 miesiąc przed wskazanym terminem rozpoczęcia tego urlopu.

3. Termin zakończenia urlopu wychowawczego powinien przypadać na dzień poprzedzający rozpoczęcie roku szkolnego; w takim przypadku termin udzielonego urlopu ulega odpowiedniemu skróceniu, a na wniosek [nauczyciela](#) - odpowiedniemu przedłużeniu.

4. Przepis ust. 3 nie ma zastosowania, jeżeli urlop wychowawczy został udzielony w wymiarze nieprzekraczającym 1 miesiąca.

Art. 67b. [Nauczyciel](#) może zrezygnować z udzielonego mu urlopu wychowawczego:

- 1) w każdym czasie - za zgodą organu udzielającego urlopu,
- 2) z początkiem roku szkolnego - po uprzednim zawiadomieniu organu udzielającego urlopu, co najmniej na 3 miesiące przed zamierzonym terminem podjęcia pracy.

Art. 67c. 1. W przypadku wykorzystywania urlopu wychowawczego [nauczyciel](#) nabywa prawo do urlopu wypoczynkowego z dniem rozpoczęcia ferii szkolnych przypadających po zakończeniu urlopu wychowawczego.

2. [Nauczycielowi](#), który w związku z rozpoczęciem urlopu wychowawczego nie mógł wykorzystać przypadającego w okresie letnich ferii szkolnych urlopu wypoczynkowego, do którego nabył prawo - termin zakończenia urlopu wychowawczego powinien przypadać na koniec zajęć szkolnych.

Art. 68. 1. [Nauczycielowi](#) zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć przysługuje urlop płatny dla dalszego kształcenia się oraz inne ulgi i świadczenia związane z tym kształceniem. [Nauczyciel](#) może otrzymać urlop płatny lub bezpłatny dla celów naukowych, artystycznych, oświatowych, a bezpłatny z innych ważnych przyczyn.

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, [szczegółowe zasady udzielania urlopów, ulg i świadczeń, o których mowa w ust. 1, oraz organy uprawnione do ich udzielania](#), uwzględniając w szczególności:

- 1) płatne urlopy szkoleniowe dla [nauczycieli](#) odbywających studia wyższe oraz kształcących się w zakładach kształcenia nauczycieli;
- 2) udzielanie przez organy prowadzące [szkoły](#) i dyrektorów [szkół](#) pomocy [nauczycielom](#) kształcącym się;
- 3) udzielanie [nauczycielom](#) kształcącym się poza miejscem zamieszkania świadczeń związanych z przejazdami, zakwaterowaniem i wyżywieniem.

Art. 69. 1. (uchylony).

2. W razie gdy czas pracy kobiety karmiącej dziecko wynosi ponad 4 godziny ciągłej pracy dziennie, przysługuje jej prawo korzystania z jednej godziny przerwy wliczanej do czasu pracy.

Art. 70. 1. [Nauczycielowi](#) zatrudnionemu na podstawie mianowania, który wniósł podanie o przeniesienie do miejscowości będącej miejscem stałego zamieszkania współmałżonka, jeżeli podanie o przeniesienie nie może być uwzględnione z powodu niemożności zatrudnienia go w zawodzie nauczycielskim w miejscu stałego zamieszkania współmałżonka, dyrektor [szkoły](#) udziela urlopu bezpłatnego.

2. Okres urlopu bezpłatnego, o którym mowa w ust. 1, nie może przekroczyć 2 lat. Jeżeli w tym okresie [nauczyciel](#) nie podjął ponownie pracy, stosunek pracy ulega rozwiązaniu.

Rozdział 7a

Finansowanie doskonalenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli

Art. 70a. 1. W budżetach organów prowadzących [szkoły](#) wyodrębnia się środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego [nauczycieli](#) z uwzględnieniem doradztwa metodycznego - w wysokości 1% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe [nauczycieli](#), z zastrzeżeniem ust. 2.

1a. Środki, o których mowa w ust. 1, mogą być również przeznaczone, w wysokości nie większej niż 20%, na dofinansowanie kosztów obniżenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nauczycielom dyplomowanym, którym powierzono zadania doradcy metodycznego. Dofinansowanie polegające na zwiększeniu funduszu wynagrodzeń w planach finansowych [szkół](#) nie może być wyższe niż skutki finansowe zatrudnienia [nauczyciela](#) w wymiarze odpowiadającym przyznanej niższe tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nauczycielowi dyplomowanemu.

2. Przepis ust. 1 nie obejmuje finansowania publicznych placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego.

2a. Podziału środków, o których mowa w ust. 1, dokonuje się po zasięgnięciu opinii związków zawodowych zrzeszających nauczycieli.

3. W budżetach wojewodów wyodrębnia się środki na wspieranie na obszarze województwa doskonalenia zawodowego [nauczycieli](#), w łącznej wysokości 5 000 średnich wynagrodzeń nauczyciela stażysty.

4. W budżecie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania wyodrębnia się środki na realizację ogólnokrajowych zadań w zakresie doskonalenia zawodowego [nauczycieli](#), w łącznej wysokości 5 000 średnich wynagrodzeń nauczyciela stażysty, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Przepis ust. 4 nie obejmuje finansowania publicznych placówek doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym prowadzonych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

6. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, [sposób podziału środków, o których mowa w ust. 3, pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, uwzględniając w szczególności liczbę nauczycieli zatrudnionych w poszczególnych województwach, formy doskonalenia zawodowego dofinansowywane ze środków, o których mowa w ust. 1-5, oraz szczegółowe kryteria i tryb przyznawania tych środków](#), uwzględniając kompetencje organów wymienionych w ust. 1, a także dyrektorów [szkół](#) i placówek w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Rozdział 8 Ochrona zdrowia

Art. 71. (uchylony).

Art. 72. 1. Niezależnie od przysługującego [nauczycielowi](#) i członkom jego rodziny prawa do świadczeń z ubezpieczenia zdrowotnego, organy prowadzące [szkoły](#) przeznaczają corocznie w budżetach odpowiednie środki finansowe z przeznaczeniem na pomoc zdrowotną dla [nauczycieli](#) korzystających z opieki zdrowotnej oraz określają rodzaje świadczeń przyznawanych w ramach tej pomocy oraz warunki i sposób ich przyznawania.

2. (uchylony).

3. (uchylony).

4. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, zachowują [nauczyciele](#) po przejściu na emeryturę lub rentę bez względu na datę przejścia na emeryturę lub rentę.

Art. 73. 1. [Nauczycielowi](#) zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony, po przepracowaniu co najmniej 7 lat w [szkole](#), dyrektor [szkoły](#) udziela urlopu dla poratowania zdrowia, w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia, w wymiarze nieprzekraczającym jednorazowo roku, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. [Nauczycielowi](#), któremu do nabycia prawa do emerytury brakuje mniej niż rok, urlop dla poratowania zdrowia nie może być udzielony na okres dłuższy niż do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym [nauczyciel](#) nabywa uprawnienia emerytalne.

3. Do okresu siedmioletniej pracy w [szkole](#), o którym mowa w ust. 1, wlicza się okresy czasowej niezdolności do pracy wskutek choroby oraz urlopu innego niż wypoczynkowy, trwające łącznie nie dłużej niż 6 miesięcy. W przypadku okresu niezdolności do pracy i urlopu trwających dłużej niż 6 miesięcy wymagany okres pracy przedłuża się o ten okres.

4. Okres siedmioletniej pracy w [szkole](#), uzasadniający prawo do urlopu, powinien przypadać bezpośrednio przed datą rozpoczęcia urlopu dla poratowania zdrowia. Wymóg siedmioletniego okresu pracy w [szkole](#) dotyczy udzielenia pierwszego urlopu dla poratowania zdrowia.

5. [Nauczyciel](#) w okresie przebywania na urlopie dla poratowania zdrowia zachowuje prawo do comiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego i dodatku za wysługę lat oraz prawo do innych świadczeń pracowniczych, w tym dodatków socjalnych, o których mowa w [art. 54](#).

6. Dyrektor [szkoły](#), nie później niż w terminie 2 tygodni przed zakończeniem urlopu dla poratowania zdrowia, wydaje [nauczycielowi](#) skierowanie na badanie kontrolne w celu stwierdzenia braku przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku.

7. W okresie przebywania na urlopie dla poratowania zdrowia [nauczyciel](#) nie może nawiązać stosunku pracy lub podjąć innej działalności zarobkowej. W przypadku stwierdzenia, że w okresie urlopu dla poratowania zdrowia [nauczyciel](#) podejmuje inny stosunek pracy lub inną działalność zarobkową, dyrektor [szkoły](#) odwołuje [nauczyciela](#) z urlopu, określając termin, w którym [nauczyciel](#) obowiązany jest do powrotu do pracy.

8. [Nauczycielowi](#) można udzielić kolejnego urlopu dla poratowania zdrowia nie wcześniej niż po upływie roku od dnia zakończenia poprzedniego urlopu dla poratowania [zdrowia](#). Łączny wymiar urlopu dla poratowania zdrowia [nauczyciela](#) w okresie całego zatrudnienia nie może przekraczać 3 lat.

9. [Nauczyciel](#) nie ponosi kosztów związanych z orzekaniem o stanie jego zdrowia w związku z potrzebą udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia.

10. O potrzebie udzielenia [nauczycielowi](#) urlopu dla poratowania zdrowia, w celu przeprowadzenia zalecanego leczenia, orzeka lekarz ubezpieczenia zdrowotnego leczący [nauczyciela](#). Od orzeczenia, o którym mowa w zdaniu pierwszym, przysługuje odwołanie do organu odwoławczego określonego w przepisach wydanych na podstawie ust. 11 oraz w trybie określonym w tych przepisach.

11. Minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania, określi, w drodze rozporządzenia, [tryb orzekania o potrzebie udzielenia nauczycielowi urlopu, o którym mowa w ust. 1, wzór orzeczenia i sposób prowadzenia dokumentacji związanej z wydawaniem orzeczeń o potrzebie udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia](#) oraz [organ odwoławczy od orzeczeń o potrzebie udzielenia nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia](#), uwzględniając w szczególności sposób wydawania orzeczenia o potrzebie udzielenia [nauczycielowi](#) urlopu oraz termin odwołania się od orzeczenia.

Rozdział 9 **Dzień Edukacji Narodowej**

Art. 74. W dniu rocznicy utworzenia Komisji Edukacji Narodowej, 14 października każdego roku, obchodzony będzie Dzień Edukacji Narodowej. Dzień ten uznaje się za święto wszystkich pracowników oświaty i jest wolny od zajęć lekcyjnych.

Rozdział 10 **Odpowiedzialność dyscyplinarna**

Art. 75. 1. 🗳️🗳️ Nauczyciele mianowani i dyplomowani podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za uchybienia godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, o których mowa w [art. 6](#).

2. Za uchybienia przeciwko porządkowi pracy, w rozumieniu [art. 108](#) Kodeksu pracy, wymierza się [nauczycielom](#) kary porządkowe zgodnie z [Kodeksem pracy](#).

Art. 76. 1. 🗳️ Karami dyscyplinarnymi dla [nauczycieli](#) są:

- 1) nagana z ostrzeżeniem;
- 2) (uchylony);
- 3) zwolnienie z pracy;
- 3a) zwolnienie z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczycielskim w okresie 3 lat od ukarania;
- 4) 🗳️🗳️ wydalenie z zawodu nauczycielskiego.

2. Kary dyscyplinarne wymierza komisja dyscyplinarna.

3. Wymierzenie kary dyscyplinarnej określonej w ust. 1 pkt 4 jest równoznaczne z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczycielskim.

4. (uchylony).

5. Odpis orzeczenia wraz z uzasadnieniem włącza się do akt osobowych [nauczyciela](#).

Art. 77. 🗳️ 1. W sprawach dyscyplinarnych [nauczycieli](#) orzekają w pierwszej instancji komisje dyscyplinarne przy wojewodach dla [nauczycieli](#) wszystkich [szkół](#) na terenie województwa.

2. Drugą instancją w sprawach dyscyplinarnych [nauczycieli](#) jest [odwoławcza komisja dyscyplinarna przy ministrze właściwym do spraw oświaty i wychowania](#), a w sprawach dyscyplinarnych nauczycieli szkół artystycznych - odwoławcza komisja dyscyplinarna przy ministrze właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, powołane do rozpatrywania odwołań od orzeczeń komisji dyscyplinarnych wymienionych w ust. 1.

3. (uchylony).

4. (uchylony).

5. 🗳️ Od prawomocnych orzeczeń odwoławczych komisji dyscyplinarnych przy ministrze właściwym do spraw oświaty i wychowania oraz przy ministrze właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w sprawach dyscyplinarnych stronom przysługuje odwołanie do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego sądu apelacyjnego - sądu pracy i ubezpieczeń społecznych w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem.

5a. Do rozpatrzenia odwołania stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o apelacji. Od orzeczenia sądu apelacyjnego kasacja nie przysługuje.

Art. 78. Komisje dyscyplinarne są niezależne w zakresie orzecznictwa dyscyplinarnego.

Art. 79. 1. Organ, przy którym została powołana komisja dyscyplinarna, wyznaczy, w drodze zarządzenia, [dla każdej komisji dyscyplinarnej rzecznika dyscyplinarnego i odpowiednią liczbę jego zastępców z grona podległych sobie pracowników](#).

2. Rzecznik dyscyplinarny jest związany zaleceniami organu, który go powołał do tej funkcji.

Art. 80. 1. Postępowanie dyscyplinarne wszczynają komisje dyscyplinarne na wniosek rzecznika dyscyplinarnego.

2. Komisje dyscyplinarne wydają orzeczenia po przeprowadzeniu rozprawy oraz po wysłuchaniu głosów rzecznika dyscyplinarnego i obwinionego lub jego obrońcy.

Art. 81. 1. Postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte po upływie 3 miesięcy od dnia uzyskania przez właściwy organ, przy którym powołana została komisja dyscyplinarna - wiadomości o popełnieniu czynu uzasadniającego nałożenie kary i po upływie 3 lat od popełnienia tego czynu. Jeżeli jednak czyn stanowi przestępstwo, okres ten nie może być krótszy od okresu przedawnienia ścigania tego przestępstwa.

2. Rozwiązanie stosunku pracy po popełnieniu czynu nie stanowi przeszkody do wszczęcia i prowadzenia postępowania dyscyplinarnego oraz wymierzenia kary dyscyplinarnej.

Art. 82. 1. Kary przewidziane w [art. 76](#) ust. 1 pkt 1-3 podlegają zatarciu, a odpis orzeczenia o ukaraniu dołączony do akt osobowych [nauczyciela](#) ulega zniszczeniu po upływie 3 lat od dnia doręczenia mu prawomocnego orzeczenia o ukaraniu, jeżeli w tym okresie nie był on karany dyscyplinarnie lub sądownie.

2. Obowiązek wykonania postanowień ust. 1 spoczywa na dyrektorze [szkoły](#) i organie prowadzącym [szkołę](#).

Art. 83. 1. Dyrektor [szkoły](#) może zawiesić w pełnieniu obowiązków [nauczyciela](#), a organ prowadzący [szkołę](#) - dyrektora [szkoły](#), przeciwko któremu wszczęto postępowanie karne lub złożono wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, jeżeli ze względu na powagę i wiarygodność wysuniętych zarzutów celowe jest odsunięcie [nauczyciela](#) od wykonywania obowiązków w [szkole](#). W sprawach niecierpiących zwłoki [nauczyciel](#) i dyrektor [szkoły](#) może być zawieszony przed złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

1a. Dyrektor [szkoły](#) zawiesza w pełnieniu obowiązków [nauczyciela](#), a organ prowadzący [szkołę](#) - dyrektora [szkoły](#), jeżeli wszczęte postępowanie karne lub złożony wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego dotyczy naruszenia praw i dobra dziecka.

2. [Nauczyciel](#) i dyrektor [szkoły](#) zostaje z mocy prawa zawieszony w pełnieniu obowiązków w razie jego tymczasowego aresztowania lub w razie pozbawienia go wolności w związku z postępowaniem karnym.

3. Zawieszenie w pełnieniu obowiązków nie może trwać dłużej niż 6 miesięcy, chyba że przeciwko [nauczycielowi](#) lub dyrektorowi [szkoły](#) toczy się jeszcze postępowanie wyjaśniające, w związku z którym nastąpiło zawieszenie.

Art. 84. 1. Wynagrodzenie zasadnicze [nauczyciela](#) w okresie zawieszenia w pełnieniu obowiązków może ulec ograniczeniu, a tymczasowo aresztowanego ulega ograniczeniu najwyżej do połowy, w zależności od stanu rodzinnego [nauczyciela](#), począwszy od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym nastąpiło zawieszenie.

2. W okresie zawieszenia w pełnieniu obowiązków nie przysługują dodatki oraz wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe.

3. W okresie odbywania kary pozbawienia wolności [nauczycielowi](#) nie przysługuje wynagrodzenie.

4. Przepisy ust. 1-3 oraz [art. 83](#) ust. 2 stosuje się także do [nauczycieli](#) zatrudnionych na podstawie umowy o pracę.

5. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne lub karne zakończy się umorzeniem z braku dowodów winy albo wydaniem orzeczenia lub wyroku uniewinniającego, [nauczycielowi](#) należy zwrócić zatrzymane kwoty wynagrodzenia.

Art. 85. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w drodze rozporządzenia, określa [skład i właściwość komisji dyscyplinarnych dla nauczycieli, zasady i tryb ich powoływania, wyznaczania składów orzekających, powoływania rzeczników dyscyplinarnych i obrońców oraz tryb postępowania dyscyplinarnego i wykonywania kar dyscyplinarnych i ich zatarcia](#).

Rozdział 11 **Uprawnienia emerytalne**

Art. 86. [Nauczyciel](#) oraz członek jego rodziny mają prawo do zaopatrzenia emerytalnego określonego w [przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych](#), z uwzględnieniem przepisów ustawy, z tym że [nauczyciel](#) zaliczany jest do pracowników wykonujących pracę w szczególnym charakterze.

Art. 87. 1. [Nauczycielowi](#) spełniającemu warunki uprawniające do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, jeżeli nie uzyskał z tego tytułu odprawy przewidzianej w [art. 28](#), przyznaje się odprawę w wysokości dwumiesięcznego ostatnio pobieranego wynagrodzenia w [szkole](#) będącej podstawowym miejscem jego pracy.

2. [Nauczycielowi](#) spełniającemu warunki uprawniające do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, który przepracował w [szkole](#) co najmniej 20 lat, przyznaje się odprawę w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia ostatnio pobieranego w [szkole](#) będącej podstawowym miejscem jego pracy.

3. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1 i 2, oblicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy.

4. W razie zbiegu prawa do odprawy wymienionej w ust. 1 i 2, przysługuje jedna odprawa - korzystniejsza.

Art. 88.   1.   [Nauczyciele](#) mający trzydziestoletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, zaś [nauczyciele](#) szkół, placówek, zakładów specjalnych oraz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich - dwudziestopięcioletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze w szkolnictwie specjalnym, mogą - po rozwiązaniu na swój wniosek stosunku pracy - przejść na emeryturę.

1a. [Nauczyciele](#) spełniający warunki określone w ust. 1 mogą przejść na emeryturę również w wypadku rozwiązania stosunku pracy lub wygaśnięcia stosunku pracy w okolicznościach określonych w [art. 20](#) ust. 1, 5c i 7.

1b. Do okresu 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, o którym mowa w ust. 1, zalicza się także okres skierowania, na podstawie [odrębnych przepisów](#), do pracy pedagogicznej za granicą.

2. Podstawę wymiaru emerytury lub renty dla [nauczyciela](#) zatrudnionego w systemie oświaty i wychowania, przechodzącego na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, ustala się na zasadach ogólnych, określonych w [przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych](#), z tym że do podstawy tej wlicza się również wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe, dodatki, świadczenia w naturze, jeśli ze świadczeń tych [nauczyciel](#) nie korzysta po przejściu na emeryturę lub rentę, oraz wszystkie nagrody uzyskane przez [nauczyciela](#) za osiągnięcia zawodowe w okresie, z którego wynagrodzenie stanowi podstawę wymiaru emerytury lub renty.

2a. [Nauczyciele](#) urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r., zachowują prawo do emerytury, o której mowa w ust. 1, bez względu na wiek, w ciągu dziewięciu lat od dnia wejścia w życie [ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych](#), jeżeli nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego.

3. (uchylony).

Art. 89. (uchylony).

Art. 90. 1. [Nauczycielom](#), którzy w czasie okupacji prowadzili tajne nauczanie, przysługuje dodatek do emerytury lub renty w wysokości 10% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kwartale kalendarzowym poprzedzającym termin ostatniej waloryzacji emerytur i rent w 1995 r., jeżeli nie pobierają takiego dodatku z innego tytułu, z uwzględnieniem ust. 4.

2. Dodatek, o którym mowa w ust. 1, przysługuje również [nauczycielom](#), którzy przed dniem 1 września 1939 r. nauczali w języku polskim w szkołach polskich na terenie III Rzeszy Niemieckiej oraz byłego Wolnego Miasta Gdańska, jeżeli nie pobierają dotychczas takiego dodatku z innego tytułu.

3. Przyznanie dodatku, o którym mowa w ust. 1 i 2, następuje na wniosek zainteresowanego.

4. Kwota dodatku za tajne nauczanie, o której mowa w ust. 1, ulega podwyższeniu przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji emerytur i rent - od miesiąca, w którym jest przeprowadzana waloryzacja.

5. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłasza w formie [komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski"](#) co najmniej na 12 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji należną od tego terminu kwotę dodatku za tajne nauczanie.

Art. 91. (uchylony).

Rozdział 11a **Przepisy szczególne**

Art. 91a. 1. Nauczycielom mianowanym i dyplomowanym zatrudnionym w urzędach organów administracji rządowej i kuratoriach oświaty, w specjalistycznej jednostce nadzoru oraz w organach sprawujących nadzór pedagogiczny nad zakładami poprawczymi, schroniskami dla nieletnich, rodzinnymi ośrodkami diagnostyczno-konsultacyjnymi oraz szkołami przy zakładach karnych na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych przysługują uprawnienia wynikające z [art. 9a-9i](#), [art. 51](#), [58-60](#), [86](#), [88](#) i [90](#).

2. Nauczycielowi mianowanemu i dyplomowanemu zatrudnionemu w Centralnej Komisji Egzaminacyjnej lub okręgowych komisjach egzaminacyjnych na stanowisku wymagającym kwalifikacji pedagogicznych przysługują uprawnienia wynikające z [art. 9a-9i](#), [art. 30](#) ust. 5, [art. 32-33](#), [47](#), [art. 49](#) ust. 1 pkt 3, [art. 51](#), [58-60](#), [86-88](#) i [90](#).

3. [Nauczycielom](#) urlopowanym na podstawie przepisów ustawy, o której mowa w [art. 1](#) ust. 2 pkt 3, przysługują uprawnienia wynikające z [art. 9a-9i](#), [art. 30](#), [31](#), [33](#), [49](#), [51](#), [58-60](#), [73](#), [86-88](#) i [90](#).

4. Do [nauczycieli](#) zatrudnionych w publicznych szkołach i szkolnych punktach konsultacyjnych przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych mają zastosowanie przepisy [rozdziałów 2-4](#), [art. 42](#) ust. 1, 2 i 7a, [art. 51](#), [64-67](#) oraz [rozdziałów 8-11](#).

Art. 91b. 1. Do [nauczyciela](#) zatrudnionego w wymiarze niższym niż połowa obowiązującego wymiaru zajęć nie stosuje się przepisów [art. 54-61](#), [71](#), [72](#) i [86-91](#).

2. Do [nauczyciela](#) zatrudnionego w:

1) [szkołach](#), o których mowa w [art. 1](#) ust. 2 pkt 2, bez względu na wymiar zatrudnienia, ma zastosowanie przepis [art. 11a](#);

2) [szkołach](#), o których mowa w [art. 1](#) ust. 2 pkt 2, w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, w tym do [nauczyciela](#) zatrudnionego na stanowisku dyrektora, mają zastosowanie przepisy [art. 6](#), [9-9i](#), [art. 22](#) ust. 3 i 4, [art. 26](#), [art. 49](#) ust. 1 pkt 2 i 3, [art. 51](#), [art. 70a](#) ust. 3, 4 i 6, [art. 75-86](#), [88](#) i [90](#);

3) [przedszkolu i placówce](#), o których mowa w [art. 1](#) ust. 2 pkt 2 lit. a, w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, w tym do [nauczyciela](#) zatrudnionego na stanowisku dyrektora, mają

zastosowanie przepisy [art. 6](#), [9-9i](#), [art. 22](#) ust. 3 i 4, [art. 26](#), [art. 49](#) ust. 1 pkt 2 i 3, [art. 51](#), [art. 70a](#) ust. 3, 4 i 6, [art. 75-86](#), [88](#) i [90](#);

4) przedszkolu i placówce, o których mowa w [art. 1](#) ust. 2 pkt 2 lit. b, w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, w tym do [nauczyciela](#) zatrudnionego na stanowisku dyrektora, mają zastosowanie przepisy [art. 6](#), [9-9i](#), [art. 22](#) ust. 3 i 4, [art. 26](#), [art. 49](#) ust. 1 pkt 2 i 3, [art. 51](#), [art. 70a](#) ust. 3, 4 i 6, [art. 75-85](#).

2a. Do pracowników, o których mowa w [art. 1](#) ust. 2 pkt 4 i 5, mają zastosowanie przepisy [art. 6](#), [51](#), [64](#) ust. 3, [art. 86-88](#) i [90](#).

3. Zakres stosowania ustawy do [nauczycieli](#) zatrudnionych w [szkołach](#) oraz w placówkach oświatowo-wychowawczych i opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe określają odrębne przepisy.

4. Z nauczycielami, o których mowa w [art. 17](#) ust. 2a, na czas skierowania do pracy w [szkołach europejskich](#), nawiązuje się stosunek pracy na podstawie umowy o pracę w jednostce organizacyjnej, której zadaniem statutowym jest organizacja i koordynacja funkcjonowania szkół, o których mowa w [art. 5](#) ust. 3b pkt 1 lit. a [ustawy o systemie oświaty](#).

5. W okresie wykonywania pracy w szkołach, o których mowa w ust. 4, [nauczycielom](#) przysługuje wynagrodzenie w wysokości równej ekwiwalentowi pieniężnemu za urlop wypoczynkowy, ustalonym według zasad określonych w przepisach wydanych na podstawie [art. 67](#) ust. 3. W pozostałym zakresie prawa i obowiązki tych [nauczycieli](#) określają odrębne przepisy.

6. Okres wykonywania pracy w szkołach, o których mowa w ust. 4, jest zaliczany do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia [nauczyciela](#) wynikające ze stosunku pracy.

Art. 91c. 1. W zakresie spraw wynikających ze stosunku pracy, nieuregulowanych przepisami ustawy, mają zastosowanie przepisy [Kodeksu pracy](#).

2. Spory o roszczenia ze stosunku pracy [nauczycieli](#), niezależnie od formy nawiązania stosunku pracy, rozpatrywane są przez sądy pracy.

Art. 91d. W przypadku [szkół](#) i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, zadania i kompetencje organu prowadzącego określone w:

- 1) [art. 30](#) ust. 6 i 10a, [art. 42](#) ust. 7, [art. 49](#) ust. 2, [art. 54](#) ust. 7, [art. 70a](#) ust. 1 oraz [art. 72](#) ust. 1 - wykonuje odpowiednio: rada gminy, rada powiatu, sejmik województwa;
- 2) [art. 9g](#) ust. 2, [art. 29](#) ust. 1 oraz [art. 53](#) ust. 3a i 4 - wykonuje odpowiednio: wójt, burmistrz (prezydent miasta), zarząd powiatu, zarząd województwa;
- 3) [art. 6a](#) ust. 1 pkt 3 oraz 6 i 13, [art. 9b](#) ust. 3, 3a i 4 pkt 2 oraz ust. 6 i 7 pkt 1, [art. 9f](#) ust. 1, [art. 9g](#) ust. 3 pkt 1 i ust. 4, [art. 18](#) ust. 4 i 5, [art. 19](#) ust. 1, [art. 22](#) ust. 1, [art. 26](#) ust. 2, [art. 31](#), [art. 42a](#) ust. 1, [art. 54](#) ust. 2 i 5, [art. 56](#) ust. 2, [art. 61](#) ust. 3, [art. 63](#), [art. 66](#) ust. 1, [art. 82](#) ust. 2 oraz [art. 83](#) ust. 1 i 1a - wykonuje odpowiednio: wójt, burmistrz (prezydent miasta), starosta, marszałek województwa.

Rozdział 12

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 92. (uchylony).

Art. 93. (uchylony).

Art. 94. 1. [Nauczycieli](#) zatrudnionych w [szkołach](#) lub organach administracji rządowej na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych w dniu wejścia w życie ustawy, którzy uzyskali na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów kwalifikacje naukowe i pedagogiczne do nauczania lub prowadzenia zajęć wychowawczych w [szkołach](#) określonego rodzaju i stopnia, uważa się za posiadających kwalifikacje do zajmowania stanowiska [nauczyciela](#) lub wychowawcy w tych [szkołach](#), choćby nie posiadali wykształcenia określonego w [art. 9](#) ust. 1 pkt 1.

2. Dla absolwentów studiów nauczycielskich, którzy ukończą naukę w tych studiach po dniu wejścia w życie ustawy, w zakresie kwalifikacji naukowych i pedagogicznych stosuje się odpowiednio przepis ust. 1.

Art. 95. (uchylony).

Art. 96. 1. Nauczyciele mianowani na stałe na podstawie dotychczasowych przepisów stają się nauczycielami mianowanymi w rozumieniu ustawy.

2. [Nauczyciele](#) zatrudnieni w dniu wejścia w życie ustawy na podstawie mianowania do odwołania stają się nauczycielami mianowanymi w rozumieniu ustawy, jeżeli spełniają warunki określone w [art. 10](#) ust. 2.

3. [Nauczyciele](#) zatrudnieni w dniu wejścia w życie ustawy na podstawie:

- 1) mianowania do odwołania i niespełniający warunków określonych w [art. 10](#) ust. 2,
 - 2) mianowania na czas określony
- stają się [nauczycielami](#) zatrudnionymi na podstawie umowy o pracę w rozumieniu ustawy.

Art. 97. (uchylony).

Art. 98. (uchylony).

Art. 99. [Nauczyciele](#), którym z uwagi na warunki pracy lub kwalifikacje przysługują na podstawie przepisów szczególnych określone uprawnienia lub świadczenia branżowe, zachowują te uprawnienia lub świadczenia nadal w zakresie obowiązującym w dniu wejścia w życie ustawy.

Art. 100. Świadczenia przysługujące [nauczycielom](#) w myśl postanowień ustawy mają zastosowanie od dnia 1 września 1981 r., chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 101. 1. Traci moc ustawa z dnia 27 kwietnia 1972 r. - Karta praw i obowiązków nauczyciela (Dz. U. Nr 16, poz. 114, z 1973 r. Nr 12, poz. 89 oraz z 1977 r. Nr 11, poz. 43) w zakresie dotyczącym [nauczycieli](#).

2. Do czasu wydania przepisów wykonawczych, przewidzianych w niniejszej ustawie, nie dłużej jednak niż do dnia 31 lipca 1982 r., obowiązują przepisy dotychczasowe ze zmianami wynikającymi z ustawy.

Art. 102. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

UWAGI

Zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 września 2005 r. sygn. akt P 17/04 (Dz. U. Nr 181, poz. 1526) [art. 91b](#) ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela, w brzmieniu obowiązującym do dnia wejścia w życie [ustawy z dnia 15 lipca 2004 r. o zmianie ustawy - Karta Nauczyciela oraz o zmianie niektórych innych ustaw](#), w zakresie, w jakim w związku z [art. 1](#) ust. 2 pkt 2 lit. b wyłącza stosowanie [art. 88](#) tej ustawy do nauczyciela zatrudnionego w placówce niepublicznej w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, oraz [art. 91b](#) ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela, w brzmieniu nadanym przez [art. 1](#) pkt 34 lit. a ustawy z dnia 15 lipca 2004 r. o zmianie ustawy - Karta Nauczyciela oraz o zmianie niektórych innych ustaw, w zakresie, w jakim w związku z [art. 1](#) ust. 2 pkt 2 lit. b wyłącza stosowanie [art. 88](#) tej ustawy do nauczyciela zatrudnionego w placówce niepublicznej w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, są niezgodne z [art. 32](#) ust. 1, a przez to z nakazem urzeczywistnienia zasad sprawiedliwości społecznej wyrażonym w [art. 2](#) Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.